

de ovennd

Stellingwarfs tiedschrift

36e jaorgaank no. 3

juni 2008

Kolofon

De Ovend wodt uutgeven deur de Stichting Stellingwarver Schrieversronte, en komt zes keer in et jaor over de heerd bi' de leden/ab. In dit blad verschiene bi'jdregen op et terrein van de Stellingwarver schrieveri'je, taekunde, volkskunde, geschiedenis en taebeweginge.

Redaktie Koosje Hornstra, Jimmy Visser en Jannes Westerhof

Buro-redakteur Sietske Bloemhoff

Zetwark Trijnie Telkamp

Omslag Sietske Bloemhoff

Drok Van der Meer, Oosterwoolde

Administraosie Stichting Stellingwarver Schrieversronte, Willinge Prinsstraote 10,
8421 PE Berkoop/ Oldeberkoop till. (0516) 451108, fax 451109

E-mail info@stellingwarfs.nl

Webstee www.stellingwarfs.nl

Lidm./Ab. € 12,50 in et jaor

Losse nommers € 2,50

ISSN 0166-7351

D'r mag gien wark uut dit blad overneumen wodden zonder schriftelik goedvienen van de maeker(s).

INHOOLD

Koosje Hornstra	<i>Et veuroffien</i>	2
Jannes Westerhof	<i>Gerrit Hof, een bekende Berkoper</i>	3
Van de redaktie	<i>Sutelaktie 2008</i>	6
Van de redaktie	<i>Dippeteerde Jannewietske de Vries op bezuuk bij Schrieversronte</i>	7
Henk Bloemhoff	<i>'Stellingwarf 1309-2009': ankem jaor jaordagvierderi'je!</i>	8
Roely Bakker	<i>Waarm</i>	12
Redaktie	<i>Krummeltien</i>	14
Koop Oosterloo	<i>Dát vien ik now een mooi boek</i>	15
Jannes Westerhof	<i>Sjoerd de Witt: Dit plak dot me wat</i>	16
Jimmy	<i>Beroemd wodden</i>	20
W.H. de Vries	<i>De oorlog in de Stellingwarven -66-</i>	22
Van de redaktie	<i>Vlaggen Oost- en West-Stellingwarf bi'jkotten weer te koop</i>	24
Redaktie	<i>Krummelties</i>	25
Dagmar Oosterhof	<i>Et Kroontien</i>	26
Redaktie	<i>Krummelties</i>	30
Van de redaktie	<i>Veurleesaktie Tomke</i>	31
Van de redaktie	<i>Zaoterdag 14 juni: Stellingwarfpop 2008!</i>	32
Foto's	<i>foto omslag, blz. 5, 7 Sietske Bloemhoff blz. 7 Géry Scholten blz. 16, 19 Sjoerd de Witt blz. 23 Archief W.H. de Vries</i>	
Foto omslag	<i>Utzicht op boerderi'je Vredewoold vanuut de Sterrebos in Berkoop.</i>	

Veuroffien - Koojsje Hornstra

Mit de pinksterdaegen was d'r op Der Izzerd een wielerronde, in Berkoop veur de negende keer de Veurjaarsfair en in Ooldeschoot de traditionele Schotermark. Keuze genoeg om wat te bekieken. De eerste pinksterdag weren we mit oonze vrunden te fietsen west vanuut Hasselt. Wat is et zo dichte bi'j huus toch mooi. Ik kan jim de route langs de lessel naor Zwolle anrikkemederen, veural dat stok over de diek naor Zalk, et plak van 'Klaosien', waor as we mit een pontien naor de overkaant gongen.

Twiede pinksterdag op de fiets naor de Fair, waor as et gezellig drok was en wat was d'r een protte te zien. De Noorse vesten weren prachtig, mar et was vuus te waarm om te passen. In de tente dronken we een koppien koffie mit zelsmaekte appeltaart en vunnen nog krek een leeg taofeltien. Et duurde niet lange as d'r kwam een stel vraogen as ze bi'j oons zitten mochten. Daor hawwe gien bezwaor tegen en we raekten al gauw an de praot. Veural over de maniere waorop wi'j, Chiel en ik, mit mekeer an et praoten weren. Et dee blieken dat zi'j in De Jouwer woonden, mar ze praotten Hollaans mit mekeer. Hi'j kwam oorspronkelijk van Sneek en zi'j uut et noorden van Friesland. Zo dichtebi'j en toch wussen ze niet van et bestaon van et Stellingwarfs, de Schrieversronte en dat d'r ok in disse tael schreven wodt. Ik kon dus wel even wat uitleggen. Ze sleugen *Klunderen* altied over omdat ze dochten dat ze dat niet lezen konnen, mar ik geleuve now wel dat ze dat es perberen zullen.

Op de Duutse zender was laestdaegs een uitzending over Zwitserlaand en Oostenriek. Daorin gong et ok hiel vule over tael. Een man uut Zürich was trouwd mit een Amerikaanse die al jaoren in Wenen woonde, en heur voertael was 'Hochdeutsch', mar wat klonk et mooi as hi'j op zien Zwitserduuts an et rappen was. Ok leuten ze zien hoe as in Graubünden nog de tredisie van et stemmen in ere holen wodde. Mit duzenden trokken ze naor et grote plein veur et gemientehuus en daor las de borgemeister een veurstel veur en dan gong et stemmen mit haandopstikken. Eerst in de jaoren zeuventig hebben ze daor de vrouwluden stemrecht geven, krek as trouwens in de rest van Zwitserlaand. Dat is wel hiel wat aandere as hier. Zwitserlaand is wat hiel vule dingen angaot toch hiel appat. Ze hebben heur niet ansleuten bi'j de rest van Europa en dus is daor de euro ok niet invoerd, mar op hiel vule plakken kuj' d'r wel mit betaalen. Zo verstaandig bin ze wel, want et gaot netuurlik wel om de verdienste. Mien zuster en zwaoger bin in de zeuventiger jaoren Zwitser wodden en mossen daor 13.000 franken veur betaalen en een examen doen in heur kennis over et laand. Ze hebben et daon, omdat d'r dan veur heur kiender meer kaansen weren, want Zwitsers hebben toch wat veurrang boven de alloctonen. Is dat in oons laand ok niet vaeke zo?

Ik was et eerst niet, omdawwe as zussen onderling Nederlaans praoten, mar mien zuster kan vloeiend Zwitserduuts praoten en dat niet allieend. Laestdaegs biwwe bi'j Johan Veenstra op 'e thee west en dan praot ze Drents mit hier en daor wat Stellingwarver woorden d'r tussen. Dan dot weer es blieken daj' een tael diej' as kiend anleerd hebben niet echt vergeten. As de omstanigheden heur veurdoen, komt die tael toch weer boven. Mien zuster is op heur elfde verhuusd van Finsterwoolde naor Diever. Ze kon vloeiend Grunnings, mar om d'r in Diever bi'j te heuren mos ze Dievers praoten kunnen. Ze het wel gevuul veur tael, want ze hadde dat rap onder de kni'je.

Zels ha'k dat ok wel graeg wild, mar ik was as kiend dodelik verlegen en waogde me d'r niet an, want ik was vusen te bange dat ze me uutlachen zollen. Et gevolg was wel da'k d'r altied wat buten staon hebbe. Op de ULO en op de Kweekskoole wodde d'r weinig in de streektael praot en wodde dat gevuul wat minder. Doe ik Chiel kennen leerde en him praoten heurde, docht ik, dat is krek Dievers mit wat Friese woorden. Et gekke is, vien ik aachterof, da'k van et begin of an Stellingwarfs mit him praot hebbe. Dus heurde ik aenlik wat de tael anbelangt argens bi'j. De tael is dus een hiel belangriek middel om je argens thuus te vulen en da'k d'r in schrieven leerd hebbe is veur mi'j een verrieking west in mien leven. Ik hope da'k dat nog lange doen kan, ok veur De Ovend.

Is tael in jim leven ok van grote invloed west, schrief d'r dan es een stokkien over en stuur dat naor de redaktie, Willinge Prinsstraote 10, 8421 PE Berkoop/Oldeberkoop, info@stellingwarfs.nl

Gerrit Hof, een bekende Berkoper

'Een meraokels mooie jeugd he'k hier had. Wat een ruimte binnen en buten et huus en wat een meugelikheden om te voetballen op 'e straote en hier vandaon tot an de Delleboeren eier te zuken. Op ien dag hebben we een keer 163 eier van et dak van de baank haeld, veural van protters en musken, die onder de pannen zatten. Mien vader en moeder weren doe een dag vot. Dat kuj' je toch niet meer veurstellen in disse tied?'

Gerrit Hof zit op 'e praotstoel in 'de baank' zoas hi'j et gebouw van de Stellingwarver Schrieversronte in Berkoop nog altied nuumt. We zullen et hebben over zien vrijwilligerswark bi'j SC Heerenveen, mar veurdawwe zoveer binnen hebben we et eerst over zien jeugdjaoren in Berkoop. Omdat die jaoren heur vaeke ofspeulden in en om de 'baank' henne leek et him wel wat om hier et praotien te holen. Gerrit mag dan een bekende Berkoper wezen, vader Meine Hof was dat zeker niet minder. As boerezeune uut Berkoop gong die as ien van de weinigen in disse kontreinen naor de HBS in Et Vene, kwam in 1934 as 'klerk' in dienst van de Coöperatieve Voorschotbank, wodde in 1944 kassier (van 1969 of hiette dat direktor) en gong in 1979 as meneer Hof van Bank Berkoop mit pensioen. Gerrit was net as vader trots op 'e baank en hi'j vint et dan ok jammer en muulik te aksepteren dat die niet meer zelsstaandig is. 'Mar,' zegt hi'j, 'as ABN/Amro et allienig al niet meer reddet, wat wi'j' dan as kleinste baank.'

Gerrit wodde in 1942 geboren an de Singel, mar al van 1944 of, doe vader kassier wodde, kwam hi'j in de dienstwoning van de baank te wonen. Beneden was de woonruimte al groot, mar de bovenverdie-

ping beud nog meer ruimte. D'r was een lijnverbiening via een belsysteem deur et hiele huus en in et kantoor. Moeder hoefde dus niet aachter heur man en de kiender an. Ien bellegien was vaeke genoeg veur heur om te weten wat ze te doen ston. 'Veural in de verkeringstied was dit wel es wat lastig', wet Gerrit nog. Et baankgebouw was nog ni'j (van 1938) en had veur die tied in vergelieking mit aandere huzen en boerderi'jen tal van luxe zaeken, zoas bi'jglieks een centraole verwarming. Gerrit kan him nog herinneren dat morgens de veurzitter van et baankbestuur, Epke Willinge Prins, bi'j de winterdag in een duffelse jasse en mit bolhoed op naor de baank lopen kwam en naost zien vader zitten gong en dan et Handelsblad las.

Gerrit was as jonge vaeke an et voetballen op 'e straote, in die tied nog wel es mit een varkensblaoze, en laeter netuurlik bi'j Sport Vereent. Mar ok was hi'j wel te vienen op 'e boerderi'je Vredewoold van Herman en Douwe de Goede. En anders altied in et veld: huttebouwen, ekkels, neuten en eier zuken. Nog altied is hi'j een sport- en netuurmeenske. Dat het hi'j niet van zien vader, die was zien hiele leven (hi'j is een jaor nao zien pensioen uut de tied raekt) vaeke an et wark en had vule minder mit sport en netuur. As jonge 'reuk' Gerrit an et boerewark in de boerderi'je van Herman en Douwe de Goede. Die boerderi'je had een Hollaanse stal, waar as de koenen mit de koppen tegenover mekeer stonnen. Daor tussendeur leup een warkpad mit een reel waar een lorry overhenne ree om de beesten te voeren. De boerderi'je was zo groot dat beide breurs d'r een eigen bedrief hadden. Et veurste pat van de stal was van Douwe, die et laand naor de

Kuunder had en Herman had et achterste pat van de stal en zien grond veural achter de Meulebos tot de Kuunder. De boerderi'je had een appatte hujbarg en lag (en ligt) op een hiel mooi plak in et dörp mit uutzicht op prachtige bomen, waaronder een biezondere treurbeuk en een ooievaarsnust dat boven een grote magnolia in de tuun van Vredewoold uut torende. Achter de boerderi'je lag een viever in een heuvelachtig stok en daoraachter de Sterrebos. Van de viever is now niet vule meer over.

'Et eierzuken he'k leerd van Pieter Kromkamp, een pensioneerde boer uut Makkinge die an de Willinge Prinsstraote woonde. Die vreug me op een keer mit te gaon en dat is een vrunds chop van jaoren bleven. Hi'j het lange et hattekaamp in de Koepelbos verzorgd. As schoelejongen mochten we van him in een botien op de Koepelbosviever naor eilaanties veren om ente-eier te zuken'. Een boel meensken hebben hiele goeie herinnerings an die man', zegt Gerrit. Zels is hi'j lid van de voegelwaachten van Berkoop en Ni'je- en Ooldehoorn. 'D'r bin hier in Berkoop ondertussen meer naozorgers as kiewieten, zeg ik wel es,' markt Gerrit op as we et hebben over et verdwienen van de kiewieten en de gritten. Dit jaor het hi'j toch nog drie bruties vunnen, hi'j het ze niet mitneumen.

Gerrit was en is zoas hi'j zels zegt: een sportfreak. Dat is niet weeromme te vieren in zien opleidings. Nao een jaor ULO in Wolvege gong hi'j naor de HBS en de kweekschoele in Et Vene. De keuze veur de kweekschoele was aenlik wel bewust. Goeie herinnerings het hi'j an de kammeraadon op 'e HBS, mar niet zo an de lersers, de meersten weren him te ofstaandelik. Op 'e kweekschoele was dat hiel aandens, daor weren ze vule humaner. Gewone, normale meensken. Nao de militaire dienst het hi'j tiedelik an de Laandbouwschoele in Et Vene staon. Hi'j vuulde him thuus in dat onderwies en in 1967 vertrok hi'j naor de Laandbouwschoele in Varsseveld in de Aachterhoek om veural Nederlaanse les te geven. Daor kwam hi'j

Klaas van Weperen uut De Haule as kollega tegen. In dat zelde jaor trouwde hi'j mit Jelly de Vries uut Jubbege en tegere praoten ze Fries. Daor had Gerrit gien muuite mit, want moeder kwam van Ooldehoorn en praotte thuus Fries en butendat... nao al die jaoren op schoele in Et Vene leerde ie et vanzels. De laandbouwschoelen in de Aachterhoek verdwenen veur een pat. Gerrit gong van 1972 tot 1975 lesgeven an de huushoold-schoele in Doetinchem. Elke warkdag op 'e fiets van Varsseveld naor et dörp waar de 'superboeren' van De Graafschap voetbalden en waar as hi'j tot op de dag van vandaege nog supporter op ofstaand van is. Gerrit en Jelly hebben heur altied meraokels thuusvuuld in de Aachterhoek, mar doe Gerrit in 1975 de kaans kreeg les te geven an de laandbouwschoele in Wolvege, die hi'j nog kende van de kontakten mit de schoele van Et Vene en waar Klaas van Weperen et jaor daorveur ok lerer wodden was, trokken ze toch naor de Stellingwarven. Nao twee jaor Wolvege gong de familie naor de Meulebos in Berkoop. 'Et is zoe'n prachtig dörp en ik bin een echte dörpsjonge en een meenskemeens, dat doe ik de kaans kreeg om daor weer te wonen had ik et d'r graeg veur over om elke dag naor Wolvege te fietsen.' In 2003 is hi'j mit pensioen gaon. Deur wat gezondhiedsperblemen was hi'j de laeste tien jaor allienig mar dekaan en stagebegeleider. In Berkoop geneut hi'j van de netuur en was 28 jaor iemker. Deur de ziekte van Bechterew was hi'j as sporter niet meer aktief, mar keus hi'j meer veur bestuurswark bi'j Sport Vereent. Van 1993 of het hi'j een seizoenkaorte van SC Heerenveen. Zo kommen we toe an et vri'jwilligerswark bi'j die klub.

'Et reilen en zeilen van de klub volg ie netuurlik as supporter en ik wus dus dat an de butenlaanse speulers Nederlaanse les geven wodde. Dat leek me mooi wark en ik kende Johannes Comello, die de lessen gaf, nog van de kweekschoele. De Burg. Harmsmaschoele uut De Gediek, waar hi'j les gaf,

Gerrit Hof tussen zien oold-leerlingen op de tribune. Veur v.l.n.r.: Jakob Poulsen (Den.), Gerrit Hof, Michael Bradley (VS). Achter: Thomas Prager (Oost.), Samuel Armenteros (Zwe.) en Timmi Johansen (Den.)

was deur de klub daor veur inschaekeld. Ik heurde Johannes een keer op 'e radio in et sportpergramme *Langs de lijn* over dat lesgeven. Hi'j leut heuren wat hi'j zoal dee en in dit geval mos een speuler de woorden 'Ik ben blij...' anvullen en die zee: 'Ik ben blij... dat ik bij Heerenveen voetbal en niet bij Cambuur.' Dat vun ik prachtig en de volgende dag belde ik Johannes op om te zeggen dat et zoe'n mooie uitzending was. Die bedaante veur de reaksie en zee dat ik him as vri'jwilliger wel helpen kon. Foppe de Haan vun et belangriek wark en stimuleerde et. Foppe kende ik ok van de kweekeschoele, die zat in de parallelklasse van mi'j. Zo is et kommen en we hebben dat jaoren mit z'n twienen daon, tot et lesgeven deur et Friesland College overneumen is. Now doen we et nog mit iene beroepskracht en twee vri'jwilligers. Tegenwoordig geef ik op deensdag en donderdag les van 12.45–13.30 ure.

De speulers bin verplicht drie keer in de weke de lessen te volgen. Niet alle speulers bin bliede mit de lessen, mar de meesten wel. Ze gaepen ok wel es tiends de lessen, mar dat komt omdat ze dan muui binnen, veural nao een krachttrening.

'Oh Gerrit, wat bin 'k muui, jonge,' zee Timmi Johansen uut Denemarken veurige weke nog tegen mi'j. As ze niet kommen, spreek ik ze d'r wel op an. Sommige speulers nemen heur vrouw of vrundinne ok wel mit. Ik wark et liefste mit Scandinaviërs, die kennen allemaal Engels. Ik heb now twee jongen op les, dat liekt weinig, mar alle leerlingen hebben deur alderhaande oorzaeken een hiel verschillend nivo. Ik begin altied mit voetbalbegrippen en dan de daegelikse dingen. Mit hiel wat oold-leerlingen daor he'k nog geregeld kontakt. Vule speulers gaon van Heerenveen naor grote (buitenlaanse) klubs en zo wor ik soms es uutneudigd veur een

bezoek an de nije klub. Zo was ik bijglike een keer in et White Hart Lane Stadion van Tottenham Hotspur veur de Zweed Erik Edman. Een geweldige belevens, ik dee de ogen dichte en weer eupen, veur mi'j was et een droom. Kotleden bin ik mit Jan de Jonge, sund november 2005 heufdtrener van De Graafschap, mar die hier nog woont, naor mien aandere favoriete klub in Doetinchem west, waor ik de oold-leerlingen Niklas Tarvajärvi, Will Johnson en Lasse Schöne weer trof. De meeste speulers hebben goeie herinnerings an Heerenveen deur de sfeer en de begeleiding. Die sfeer komt mit deur al die vrijwilligers van de klub, meestal ooldere meensken. Vule meensken hebben et idee dat de voetballers een mooi leven hebben, mar soms daenk ik dat et ok wel es een leeg leven is. Et is mar krek wat de speulers d'r zels van maeken. Meer dan voetballen is et vaeke niet en sommige butenlaanse jongens, veural de jongsten, vulen heur ondaanks alle zorg wel es wat verleuren.'

Gerrit leert ze niet allienig Nederlaans, mar vertelt ze ok over et Fries. In een artikel in Feanfan van Gerrit over Arnór Smásson veurspelt hi'j dat de jonge leslander over niet al te lange tied net zoas et pebliek uut volle bost et Friese Volkslied zingen zal. Dan moet hi'j vanzels ankem seizoen wel in et

eerste team speulen.

Gerrit schrift niet allienig in Feanfan, et 'Magazine voor de Heerenveensupporter', mar hi'j is d'r ok redaktielid van. Dat kost vanzels tied, mar wat vule meer tied kost is et maandelikse dörpsblad De Dreijer (Karke- en dörpsgemeenschap Oolde- en Nijberkoop), waor hi'j de vaaste rebrieken 'Wat doet gij in dit ondermaanse...?', 'Van de sportpagina's' en 'Berichten uit de natuur' het, mar daornaost ok nog geregeld aandere artikels schrift. En dan viert hi'j as redaktielid aandere Berkopers nog an om stokkies in te leveren. Ondaanks al die drokte nemt hi'j alle tied veur ons praotien en nao ofloop gaon we nog naor boerderi'je Vredewoold, waor et pasvoer nog krek zo rokt as in Gerrits jeugd en waor et in en achter de boerderi'je nog mooi is, al is et vanzels iewig zunde dat de heuvel en de viever veur een groot pat vot binnen. Al die biezondere dieren die d'r now te vienen binnen maeken liekewel vule goed.

'Ik had een prachtige jeugd in Berkoop en ik heb d'r now, ondaanks wat tegenslaegen mit de gezondheid, een prachtig leven', zegt Gerrit awwe ofscheid nemen.

Sutelaktie 2008

Et likt nog even te duren, mar veurdaj' et weten is et dommiet zomar weer an de sutelaktie toe. Oonze jaarlikse verkoopaktie van Stellingwarver boeken, de spreukekelinder, cd's en kaorten begint dit keer vroeg, de eerste sutelaovend is al op maendag 1 september. Dan wodt d'r suteld op woensdagaovend 3 september, maendag 8 en 15 september, en op woensdag 10 en 17 september. De sutelaktiekemmissie (Hammie Hofstra, Hans van den Berg, Jan Bosma en Jan Punter) dot daarom now alvast een oproep an meensken om heur op te geven om mit te helpen om van de aktie weer een flink sukses te maeken. Et is veur de Schrieversronte een hiele belangrieke gebeurtenis, mar et is butendat ok alle keren weer slim gezellig.

Aj' mitdoen willen kuj' je now al opgeven bij de nije koördinator van de sutelaktie Hans van den Berg (till. 0561-614352, e-mail j.b.v.d.berg@planet.nl). De kemmissie hoopt vanzels op een groot tal anmeldings, dus jim meer as welkom!

Dippeteerde Jannewietske de Vries op bezuuk bi'j Schrieversronte

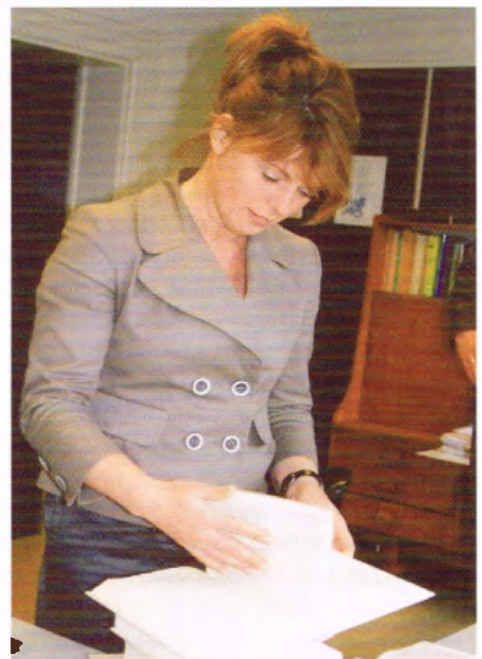
Een schoffien leden al weer, om percies te wezen op 18 april, kreeg de Stellingwarver Schrieversronte bezuuk van mevrouw J.A. de Vries, dippeteerde veur tael en kultuur van de perveensie Fryslân en heur ambtener mevr. S. de Vries. Et gong om een infermeel en infermetief bezuuk, waarbi'j twiede veurzitter Grietje Bosma-Dijkstra, direkteur Sietske Bloemhoff en stafliid Henk Bloemhoff uutleg gavven over de warkzemheden van de Stellingwarver Schrieversronte. Et bezuuk was vol van interessaante gedaachtewisselings, en die weren toegelieke riek van inhoud. Van weerskaanten weren d'r ok de neudige nuttige suggesties. Et bezuuk duurde goed twie uren. Ondertied was d'r netuurlik ok een aorige rondleiding deur et

gebouw. De dippeteerde bleek dudelik veul interesse te hebben, o.e. veur et overbrengen van de tael op de jeugd en veur et wetenschappelik onderzuuk van oons instituut. In de naobi'je toekomst zal d'r uteraord weer overleg wezen mit perveensie en gemienten over de toekomst van dat wark, dat veur et Stellingwarfs oe zo belangriek is.

Op de foto boven v.r.n.l. stafliid dr. Henk Bloemhoff, twiede veurzitter Grietje Bosma, mitwarker Pieter Jonker, dippeteerde Jannewietske A. de Vries, ambtener Sytske de Vries en direkteur Sietske A. Bloemhoff.

Foto rechts: Dippeteerde De Vries lopt es even wat aorige Stellingwarver woorden bi'jlanges in et grote Stellingwarfs Woordeboek.

Henk Bloemhoff

‘Stellingwarf 1309 - 2009’: ankem jaor jaordagvierderi’je!

Oons gebied Stellingwarf het zolange as de meensken heugt een biezunder, eigen plak inneumen in de poletieke en bestuurlike ontwikkelings in Noord- en Oost-Nederland. In de tiedrekte van ongeveer 1300 tot september 1500 hadde oons gebied een zelsstaandige poletieke en bestuurlike pesisie. Stellingwarf wodde in die tied bestuurd deur ‘Stellingen’, die uut en deur de bevolking keuzen wodden. Meerstentieds gong et om drieje. Et gebied beschouwde himzels een hiele tied als ‘vri’j’, wat ok wel ‘rieksonmiddellik’ hiet. Dat is dan krek as in et geval van onder aanderen de Friezen van Oostergo, Westergo en Zeuvenwoolden. Zoks hul in daj’ rechtstreeks onder et bestuur van de Duutse keuning of keizer vullen. Dat kwam in de praktijk daele op onofhaankehied. In ooldere publikaosies op et terrein van de geschiedenis hebben ze et zodoende ok wel over ‘de vri’je naosie van de Stellingwarven’.

In de tiedrekte tot 1500 hadde oons gebied veural de naeme Stellingwarf, mar et wodde ok wel vaeke ‘Stellingwerf’ nuumd, en soms nog wel krek een betien aanders. Stellingwarf is de naeme in de uutspraoke van de Stellingwarver streeктаel, et Stellingwarfs, en dat is onderdiel van et Nedersaksisch. Et Nedersaksisch is, naost et Fries en et Limburgs, een erkende regionaole tael in oons laand. De gemientenaemen Oost-Stellingwarf en West-Stellingwarf van vandaegede-dag kommen mit naeme deur de splitsing in 1517/1524. Dat was dus niet lange naodat in 1500 oons gebied mit een groot leger deur de Hertog van Saksen veroverd was en vervolgens bi’j Frieslaand daon wodde. Frieslaand was in 1498 as bestuurlike ienhied

bi’j mekeer brocht, deur dwang van etzelde butenlaanse vostenhuus.

De eerste keer dat de laansnaeme Stellingwarf him veurdot in schriftelike bronnen, is in een bekende bisschoppelike oorkonde van 25 augustus 1309. Die wodt wel anduded as de Excommunicatiebulle van Guido van Avesnes, bisschop van Utrecht (1301 - 1317). De tekst d’r van vien ie op blz. 10 van disse Ovend. Die oorkonde is nogal belangriek, niet allienig omdat d’r veur et eerst de naeme Stellingwarf in nuumd wodt, mar nog meer om de inhoud. Daor dot uut bliken waaromme as et neudig was dat de oorkonde schreven wodde. Et was zo dat d’r him in die tied een groot poletiek konflikt veurdee tussen de bestuurders en inwoners van et Middelleeuwse laand Stellingwarf an de iene kaante en Guido van Avesnes, bisschop van Utrecht an de aandere kaante. Et gong om kwessies as et bezit en de pacht van laanderi’jen en boerderi’jen deur Stellingwarvers in et gebied dat now Stienwiekerlaand is, een gebied daor de bisschop laansheer van was, om de weigering deur de Stellingwarvers om de bisschop as heur heer te erkennen en him belasting te betaelen, en zo meer. De Stellingwarvers beschouwden heur as vri’j, krek as de aandere ‘vri’je Friezen’ in die tied, en ze wullen dus niet onder et gezag van de bisschop van Utrecht as laansheer valen.

Et konflikt was op een gegeven ogenblik uutlopen op een indrokwekkende belegering en et omtrent innemen van et grote kesteel van de bisschop in Vollenhove. Dat gebeurde deur de Stellingwarvers en heur kammeraden uut de buurgebieden Schoterwarf en Oosterzeeingerlaand. Et kesteel wodde lie-

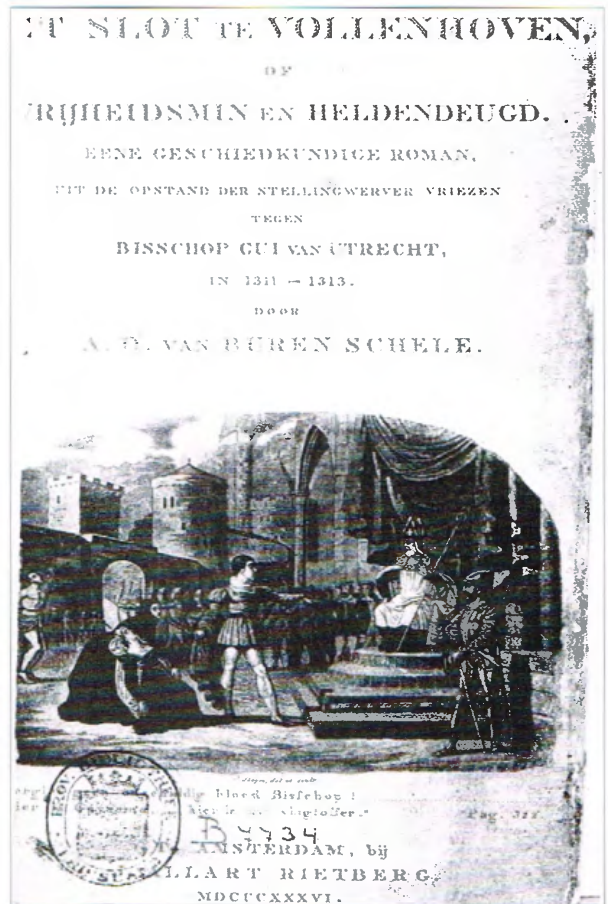
kewel op et laeste mement nog redded deur troepen van de bisschop, die militaire steun kregen hadde van de graaf van Hollaand. In de oorkonde van 24 augustus 1309 wodde de bisschoppelijke straf bekendmaekt. Die beston uut exkommunikaosie. Dat hul de uitsluiting van de karkelike gemienschop in, tot et mement dat de Stellingwarvers en heur bondgenoten heur ofgrieselike daoden op een passende meniere goedmaekt hebben zollen en et verdiend hadden om weer van heur straffen of te kommen.

De naeme Stellingwarf wodt dus in de oorkonde van 1309 veur de eerste keer nuumd. De naeme van oons gebied is zodoende onderdehaand op zien minst zeuvenhonderd jaor oold. Daor willen de Stichting Stellingwarver Schrieversronte en een tal historische verenings, zoas de Vereniging Historie Weststellingwerf en de Historische Vereniging Appelscha en Omstreken in 2009 nogal wat ommedaenken an geven. D'r wo'n veur de viering verschillende manifestaosies en biezondere aktiviteiten opzet. Die zullen op oonze webstee www.stellingwarfs.nl van te veuren bekendmaekt wodden. Uutgebreider en hielemaol inricht op 'Stellingwarf 700' is de biezondere webstee www.stellingwarfs700.nl.

Deur de ieuwen henne het et 'beleg van Vollenhove' deur de Stellingwarvers indrok maekt. In de 19^e ieuw was d'r een boel belangstelling veur de historische roman. Et schrieven en lezen van zok wark was een literaire mode, om zo mar te zeggen. De in Amsterdam geboren Anne Diederik van Buren Schele het een dikke twintig van zokke romans schreven. Zo om 1840 henne bin belegerings in dat soort schrieverij'e slim populair. In 1836 bruukte hi'j dan ok et beleg van Vollenhove deur de Stellingwarvers veur een roman. De geschiedenis zoas die echt was, perbeert hi'j d'r in te verwarcken, mar de rest is bedocht: de beschrijving van de gevechten, de gesprekken tussen de meensken èn et liefdesverhael...

De schriever schildert veural goedwillende meensken mit idealen en plichtsgevuul. Gelokkig, Geysama van Wolphen, de anvoerder van de Stellingwarvers, en Ida, de dochter van slotvoogd Herman, kriegen mekeer an et aende van zien biezondere roman die op oonze Stellingwarver geschiedenis betrekking het.

Hieronder is de titelpagina ofdrokt. Bi'j et prentien: Stellingwarver anvoerder Geysama zal him in 't plak stellen van slotvoogd Herman, die deur de bisschop verdocht wodt en terechtsteld wodden zal. Dat wil Geysama veural ok doen om Ida, de dochter van Herman, daor hi'j slim verliefd op is! De tekst onder et plaetien is: 'Vergiet geen onschuldig bloed, Bisschop! Hier is Geysama, hier is uw slagtoffer'. Bron: Bloemhoff, H., *Stellingwarf in de Middelleuwen*. Wolvege, ²1991.

De ban-tekst van 1309

(vertaling uut et Latien in et Nederlaans van de oorkonde op blz. 11*, mit de eerste keer 'Stellingwarf')

Guido, door de genade Gods bisschop van Utrecht, aan alle abten, proosten, prioren, provisoren, dekens, pastoors van de plaatselijke kerken en priesters van zijn stad en bisdom, bij wie deze brief zal aankomen, heil in de Redder van allen. Grote roekeloosheid en heiligschennige baldadigheid heeft men in deze dagen verondersteld van Friezen van de vergaderingen van Stellingwerf en Schoterwerf jegens onze kerk van Utrecht, waaraan zij, zoals bekend is, in geestelijke zaken onderworpen zijn, waaraan sommige Stellingwerfers in tijdelijke zaken rechtens onderworpen moeten zijn en waarvan zij de kerkelijke sacramenten ontvangen. En wel op grond van de buitensporige gruwelijkheden die zij begaan hebben door het land van onze kerk te Vollenhove vijandig binnen te vallen, het kasteel van onze kerk aldaar te bezetten, door met oorlogstuig aan te vallen, de bomen om te hakken en het land met vuur te verwoesten, door de mannen van de kerk gevangen te nemen en te doden, door de kerk van Vollenhove op heiligschennige wijze grotelijks te beroven, door het offerblok waarin de aalmoezen, vrijgevig geschonken voor het onderhoud van het Heilige Land, werden bewaard open te breken en de kerk zelf van de kerkelijke ornamenten te beroven. Hierom worden zij geacht door het feit zelf geëxcommuniceerd te zijn, alsmede op grond van hun slechte en verwerpelijke daden zonder tal, die in onze stad en ons bisdom en in de naburige plaatsen langs mondelinge weg, bij geruchte en door de evidentie van het gepleegde feit voldoende breed bekend zijn. Daarom vermanen wij, vooreerst gebruik makend van de kerkelijke macht en de geestelijke wapens die de kerk eigen zijn, in deze plechtige samenkomst, zonder tegenspraak te dulden en publiekelijk, allen en ieder afzonderlijk van de stellingen, overheden, rechters en burgemeesters van de voornoemde vergaderingen, met welke naam zij ook genoemd worden, en de gemeenschap van hun vergaderingen, en drukken wij onze wil uit dat door deze plechtige afkondiging dit, ons besluit hun ter kennis wordt gebracht - omdat het door hun onverschrokkenheid, ongehoorzaamheid en weerspannigheid niet openlijk bekend kan worden - dat zij binnen zes weken na het uitgeven en publiceren van deze gerechtelijke aanzegging, dat wil zeggen vanaf Sint-Bartholomaeusdag (24 augustus) in het jaar des Heren 1309, aan God, onze kerk en de mensen die onrecht hebben geleden door de bovengenoemde onrechtmatige schade zowel op passende wijze genoegdoening schenken, als ook tot de gehoorzaamheid aan de kerk terugkeren. Anders zult gij de stellingen, overheden, rechters, burgemeesters en allen afzonderlijk die de voornoemde euvelheden en buitensporigheden persoonlijk hebben meegemaakt en er actief aan hebben deelgenomen, en die wij hierbij schriftelijk, voor nu en straks, excommuniceren, en wier geëxcommuniceerde gemeenten wij hiermee schriftelijk onder kerkelijk interdict plaatsen, op alle zon- en feestdagen openlijk aflezen als geëxcommuniceerd en onder interdict geplaatst, totdat voor hun voornoemde buitensporige gruwelijkheden passend genoegdoening hebben geschonken en ontslag van deze straffen verdiend hebben. Gegeven in het jaar en op de dag, boven vernoemd.

*) Disse vertaling is van de haand van dr. R. Th. M. van Dijk, Nijmegen. Excommunicatie = uutsluting uut de karkelike gemienschap, karkeban; interdict = schorsing van de karkelike bedienings as straf veur een gemiente, laand of verieninge en zo wat henne. Disse vertaling is overneumen uut: Bloemhoff, H., Stellingwarf in de Middeleeuwen. Wolvege, 21991.

Waarm

'Beppe?'

'Ja, mien kiend.'

'Wat zuwwe doen?'

Trien zocht es. Et is smotsig waarm. De beide maegies hebben heur hulpen boneplokken. D'r staon vier volle emmers achter et huus, in et schaad. Die moet ze nog punten en draoden. Ze hadde nog zo zegd, dat ze bonen zonder draod hebben wol! Mar ja, et is niet eers.

'Helpen jim beppe dan niet bonepunten?'

'Hè, nee beppe. Daor is niks an.'

De kiender hebben de waarmte in de huid, daenkt Trien.

'We mossen eerst mar es om wat drinken.

Kom mar, dan kriegen jim van beppe een glassien ranje en een maelkoekien.'

In huus is et al lieke waarm. Trien het de zunnescbaarms daele en de gedienen veur de glaezen dichte. Et is zuver wat schiemerig in de kaemer.

'Wat moe'we now doen, beppe? Mawwe niet naor et gat? Zwemmen?'

'Nee heur, daor komt niks van in. Lichtkaans dat pake t' aovend nog eventies mit jim henne wil. Mar zo mit een beiden, dat wi'k niet lieden.' Trien kan niet zwemmen en is as de dood veur waeter dat niet uut de kraene komt.

'Mar we vervelen oons zo!'

'Jim kun op et dak zitten gaon en kri'je melken.'

'Mar beppe,' lachen de beide maegies, 'dat kan toch niet? Kri'je melken?'

'Dan gaoj'm mar stiender tegen de wiend in gooien. Ik gao bonepunten,' zegt ze lelk, et gezeur zat. Ze het zels ok last van de waarmte.

Een hottien laeter spiet et heur dat ze zo uutvalen is. Ze is de laeste tied wel vaeker wat kot veur de kop. De leeftied zit heur wat

dwas. Ik mos de spruuijer mar een schoffien anzetten, daenkt ze, as ze de kiender wat op 'e schommel ommehangen zicht. Dat vienen ze wissezeker wel lekker. Ze haelt et wasgoed van de liende. Hielendal dreuge is et nog niet. Et dreugt in de kaemer wel wieder. Daor is ze niet bange veur. Ze zet de spruuijer op 'e blieke. Even laeter spat et li'je waeter alle kaanten op. 'Now vrouwlu, wat donkt jim. Mar rap de zwempakkies an.'

'Hoj, hoj, we maggen onder de spruuijer speulen.'

Ze daansen et uut. 'Dank je wel beppe, wat lief van jow.'

'Ja, 't is wel goed mit jim.'

As Hendrik om een uur of vieve thuuskomt, liggen de maegies op een baddoek in de zonne. Trien zit te soezebollen in de tuunstoel. Naost heur staon een stokmennig emmers mit bonen. Punt en wel.

'Pake? Wil pake wel mit oons te zwemmen? Naor et gat?'

'Goeie, pake. Kuwwe wat drinken veur pake ophaelen?' reageert Hendrik.

'Oh ja, dag pake. Bliede daj' d'r weer binnen. Wil pake een glassien ranje? En gaon we dan zwemmen?'

Ze bin niet van et stok te brengen.

Trien heurt et an.

'We nemen allemaole wat drinken,' zegt ze, 'en as pake dan mit jim naor et gat wil, dan gao ik een uurtien op bedde. Ik hebbe heufdzeerte.' Et laeste tegen Hendrik.

'Da's goed maegd. Geef je mar daele. Ik hebbe wel nocht om eventies te zwemmen. Et is ok zo brodsig, dat zal t' aovend wel op onweer uutri'jen.'

Trien wet niet van rechten wat heur wakker maekt het. Et slaopien het heur goed daon.

Wat is ze bliede dat ze een slaopkaemer op et noorden hebben. Die blift ok in disse hitte aorig koel.

Tring, tring. De tillefoon. Nog wat slaopdrongen nemt ze op.

'Mem, mit mi,' heurt ze de stemme van heur dochter, 'we hebben et hier geweldig. We zollen eins wel wat langer blieven willen, kun jow de maegies een wekien langer hebben?' 'Ja, ja, dat zal wel gaon.'

'Fijn! Bedaankt mem. Ik belle nog wel even wanneer we ze ophaelen.' Tuut, tuut...

Ok goeie, daenkt Trien. Kotter kan niet. Hoe laete zol et eins wezen. Ze zal zo staorigan wel an et eten beginnen moeten.

De schrik slat heur om et hatte as ze zicht dat et al negen ure is. Negen ure en nog gien meenske thuus. Wat moe'n ze now zolange bi'j dat waeter? In de veerte heurt ze gejoel van sirenes. Zo te heuren gaon ze de kaant van et gat op. Mit knikkende kni'jen lopt ze naor achteren. Van de blieke of het ze zicht op et pattien naor de waeterpoele. Et liekt d'r wel kermis, ien en al zwaailochten. Et hatte bonkt heur in de keel. Ondaanks de waarmte wodt ze koold tot op et bot. Ze wet niet meer waor as ze et zuken moet, zo ongerust maekt ze heur. Krek as ze de fiets uut et hokke haelen zal om polshoogte te nemen, kommen drie fietsen bi'j huus daele. De vrolike stemmegies van de maegies berikken heur al eer dat ze ze zicht. 'Goddaank,' prevelt ze, wiels ze de fiets weer tegen de mure zet. Ze moet d'r even bi'j zitten en ploft in een tuunstoel daele. 'Asjeblieft, beppe. Veur jow.' Ze krigt een kladdegien mit et ien of aander in hanen drokt. As ze d'r in kikt, zicht ze twee vette euliekoeken. Euliekoeken! Mit dit weer. Hoe beprakkeseren ze et.

'Waor hebben jim zeten,' grauwte ze tegen Hendrik, 'ik was doodongerust.'

Hendrik slat een aarm om heur schoolder. 'Maegien, bedeer toch. We hadden lekker zwommen, en doe dochte ik d'r an dat et aovendmark in et dörp was. Dat leek me wel aorig veur de kiender. Mit disse hitte gaon ze toch laote op bedde. Och, jow sleupen

zo lekker. We hebben hiel stillegies daon. Ik hebbe een briefien op et aanrecht legd. Ik dochte daj' dat wel vienen zollen, aj' an et eten beginnen zollen.'

Trien zocht. 'Ik bin eins nog mar krek wakker, ik bin nog niet in de keuken west. Oonze Jannie belde, en doe heurde ik de sirenes en... Och man, ik bin zo schrokken. De kni'jen knikken me nog.'

'Pake. Kiek es pake. Allemaole zwaailaampen bi'j et meertien. Meugen we henne te kieken wat as d'r gebeurd is?'

'Bi'jm mal. Et is zo donker. We heuren et morgen wel. Jim gaon onder de does, et zaand ofspoelen. Dan nog wat drinken en op bedde.'

'Moejm niks meer eten dan?' vragt Trien. 'Neuh..., we hebben petat had mit een frikandel,' zegt Hendrik.

'Ja beppe, en nog een ijsko en een waofel mit slagroom. En moet beppe es zien, wat as we van pake kregen hebben.' Ze holen Trien de aarm veur. Daor bongelt een zilverkleurig aarmbaantien mit kleurde stienties an. 'Mooi hen, beppe?'

'Now, jim bin mar bofkonten. Pake het jim mar verwend. Mar now rap in huus, wasken, naachtkleren an en op bedde.'

'Meugen wi'j bi'j jim op 'e kaemer slaopen?' 'Bi'j oons op 'e kaemer? Hoe dat?'

'D'r komt onweer. We bin slim benauwd veur onweer.'

'Nargens veur neudig, heur. Moej' es kieken wat een hoge bomen as d'r om huus staon. As et inslat, dan slat et in een boom. In huus biwwe zo veilig as wat. Jim kun rustig in jim eigen beddegies gaon. As et al slim angaot en jim bin wakker, dan kuwwe altied nog zien. En now hupsekee, slaopen.'

Een uurtien laeter bin de beide kiender in diepe slaop.

'Wat hadde oonze Jannie veur ni'js?' wil Hendrik weten, as hi'j bi'j een koppien koffie de kraante deurnemt.

'Ze willen graeg een wekien langer blieven. Et voldot heur ommeraek. Ik hebbe zegd, dat et goed was. Daor he'k eins spiet van. Ik

viene et een hiele verantwoording, zolange op de kiender passen. Ik moet d'r niet an daenken, dat d'r wat gebeuren zal. Mit disse hitte slaop ik slecht en dan bin 'k daegs mu. Et wodt me eins te vule.'

'Och, dat zol sneu wezen veur Jannie en Gert. Zo vaeke gaon ze al niet vot. Ze weren d'r echt an toe. As ik now es een dag of wat vrij neme? Ik hebbe daegen zat en op et wark is et now toch een sloppe tied. Daenk ie daj' et dan wel redden?'

'Me donkt,' lacht Trien, 'dawwe mit een beiden wel twie van die kleine porren de baos kunnen. Och, ik miene et ok niet zo. ik hebbe gewoon wat last van de waarmte.'

'Ik daenke da'k et morgenvroeg toch mar even overlegge mit de baos. As et vande-weke niet meer zo hiete is, kuwwe wel een daggien naor de speultuun of zo.'

Naachs tegen tweejen trekt et noodweer in volle hevighied over. Et dondert, haegelt en de wiend buldert d'r boven uut. Trien gaat stillegies even bi'j de maegies kieken. Veurzichtig trekt ze et laeken over heur henne. De deure lat ze op een kiertien staon, dan heurt ze mitien as d'r reurighied is. Mar ze slaopen de hiele naacht as rozen.

Morgens tegen een ure of negen kommen ze van bedde. Hendrik is dan al een schoffien doende om de troep, die et noodweer aachterlaoten het, op te rumen. D'r bin grote takken van de appelboom knapt. Overal lig-

gen blaeder en dood hooft. De bonestokken die vol op 'e wiend stonnen, liggen plat in de tuun, boven op et bedde wottels. Op et pad liggen een stokmennig kepot valen dakpannen. Mar och, et kan allemaole opruumd wodden. En de appelboom? Tja, ze moe'n mar es kieken hoe as die et d'r ofbrenge. De kiender bin slim verontweerdigd dat ze niet wakker maekt binnen.

'As et zok reer weer is, moe'we oonze kleren an, heur beppe. Stel je veur dat et insleugen was, dan hadden we in oonze ponnegies de straote op moeten.'

Trien lacht ze uut.

'Wat he'k jim now zegd. Hier kuj' rustig slaopen gaon, d'r gebeurt je niks.' Ze geft de maegies een bod brinta en een glassien sinesappelsap.

'Beppe? Wat zuwwe now doen?' klinkt et, as ze et op hebben.

Daor gaon we weer, daenkt Trien. 'Jim moe'n mar es even bi'j pake in de tuun kieken.'

'Hoj, hoj, pake is thuus.' Ze weten niet hoe hadde ze de leerzen an kriegen moeten. Aj' niet beter wussen, zoj' d'r jeloers van wodden, daenkt Trien.

Ze zet de raemen tegen mekeer los. Even lekker deurlochten laoten. Dan kan de waarmte d'r uut trekken.

En dan zit d'r niks anders op. Ze zal de bonen blancheren moeten en in de diepvries stoppen.

DOE MIT...

Dit is de kaans veur alle meensken, die wel es een keer een verhael in et Stellingwarfs schrieven willen. Weet hoe vaeke wodt d'r wel zegd: *'Ik kan d'r wel een boek over schrieven.'* Een boek is om te beginnen lichtkaans wat hoge grepen, mar een verhael?

Et begin wodt jim deur de redaktie al angeven. De eerste riegel is veur iederiene etzelde en de laeste ok. Alles wat d'r tusse nin zit meugen jim zels bedaenken. Ok is iederiene vrij in et kiezen van de katterie. Een misdaodverhael, een protte romantiek, een echte jankvodde of een herinnering an vroeger. Jim kun jim d'r geweldig op uutleven. Jim kriegen twie maond de tied om et bi'j de redaktie van *De Ovend* in de busse te doen, de postloper dot et ok veur vierenveertig centen en ok is et meugelik om jow lezeri'je te mailen. Et zol toch machtig mooi wezen as we een protte verhaelen binnen kriegen. Lichtkaans ontdekken we een groot talent. Doe es mit. Hier komt de eerste riegel...

ALLEMACHIES, HOE MOEJ' MIT ZOKS AN... De laeste... WIE HAD DAENKEN KUND DAJ' DAOR ZOE'N VERHAEL VAN SCHRIEVEN KONNEN.

Lees ie een protte, was de vraoge van Sietske. Ja, wat mos ik daar op antwoorden. Zowat elke dag wel de kraante en dan kommen d'r maandeliks ok nog wat tidschriften die a'k deurneme. Mar dat was niet wat as ze bedoelde, nee, boeken. Halfverwege april mos ik even op et kantoor in Berkoop wezen i.v.m. de boekekraante en doe wodde me disse vraoge steld. Vandaor dus.

In mien jonkhied woonden we in Ni'jlaemer in een groot huus mit een appatte kaemer veur de karkeraod. Mit daorin ok een tal kaasten mit allemaol boeken, de biebeltheek. As d'r meensken kwammen om de boeken te lienen, dan mochten wij ok wel es naor binnen. Doe we nog niet lezen konnen, perbeerden we de boeken te vienen daor zovule meugelik plaeties in stonnen. Ok now nog hebben boeken mit plaeties wat mi'j angaot wat meer verbelingskracht. Doedertied weren et wel allemaole zwatwit prenten, mar die vunnen we al prachtig. Van jongs of an bin ik dus wel mit boeken in de weer. Somstieden wat

meer as op ere mementen. Indertied he'k een tal jaoren lid west van de *Nederlandse Boeken Club* en doe kreej', aj' dat wollen, elk vorrels jaor een stokmennig boeken toestuurd. En dan koj' kiezen uut verschillende genres; roman of dektive of historie of oorlog of reize. Een hiele protte van die boeken weren vertaelings van buitenlandse schrievers. En d'r zitten hiele mooien tussen.

Op et maondelikse boekien van *Reader's Digest* he'k ok een tal jaoren abonneerd west. Die organisaosie gaf toegeliekerdied verschillende soorten van boeken uut waorvan d'r een flink tal in mien boekekaaste staon.

D'r bin jaoren veurbij'ggaon, da'k niet an boeken lezen toekommen bin. Sund da'k an de kursus Stellingwarfs (in 2001) mit daon hebbe, perbeer ik weer wat vaeker een boek te pakken. Tot dan toe gebeurde dat meerstal in de vekaansie: leker in et zunnegien mit et nattien en dreugien d'r bi'j. Et soorte boek maekte dan niet zovule uut: een dektive of (historische) roman.

Sund drie jaor gao 'k (prepensioen) niet meer naor een warkgever toe en docht zo meer tied te kriegen veur lezen. Now en dan lukt et om

avens een heufdstok te lezen. En dat is de laetste tied vaeke een boek in de Stellingwarver tael. Mar Friese boeken lezen lukt me ok wel.

Ja, wat vien ik now een mooi boek. Op et mement daj' in een boek an et lezen binnen, vien ie dat meerstal wel mooi. Tuurlik pakt et iene je meer as et andere. Wat blift je et meest bi'j deur de jaoren henne? We kennen allemaole *Sil de Strandjutter* of *Bartje*, boeken die we in oonze jonge jaoren leesden. En as d'r dan ok nog een film van maekt is, dan dot je dat wel wat.

Wa'k een hiel mooi boek vien is de streekschiedenis *Huus op 'e Miente*, optekend deur F. Middendorp. Et gaot veur een belangriek pat over

de kontreinen tussen Noordwoolde en Berkoop (De Miente) en speult him veural of in et begin van de 20ste ieuw. Et is de tied van vaeks grote gezinnen en daormit de aarmoede bi'j de meeste arbeidersgezinnen. De kiender mossen al op jonge leeftied mithelpen, thuus of bi'j een boer, om et heufd boven waeter te holen.

Et boek het ok indrok op me maekt, omdat d'r een stokkien herkenning in zit. Een betien veur wat de armoede angaot, mar meer nog de streek. De oolden van Moe heur kaante hebben jaoren zowat an et aende van de Vrijheidsweg woond, dus midden op 'e Miente. En Va zien oolden woonden an de IJkenweg op 'e Hoeve.

Ma'k nog een boekien numen, da'k hiel biezunder vien? *Maaike* van Jan Schonewille. Maaike, over heur geheime liefde mit een bewoner van et joodse warkkaamp Ybenheer.

Et verhael begint in 1942 as de heufdperson, Maaike, een jonge vrouw is. De familie V.d. Berg, Maaike is een dochter, het et kristelik geleaf en woont op 'e Fochtel. Daor in de buurt is deur de bezetter een warkkaamp inricht, waor joden onderbrocht wodden. Mit een jongkerel uut dat kaamp krigt Maaike een verhoolding. Op een gegeven mement moe'n de bewoners van et warkkaamp haostig vot. Kot daornao ontdekt Maaike dat ze wat onder de schölk het, ze krigt een zeuntien. De jongkerel komt omme in een vernietigingskaamp. Op heur oolde dag komt Maaike d'r achter dat heur geliefde al trouwd was doe hi'j naor Ybenheer kwam.

Koop Oosterloo

***Dát vien ik now
een mooi boek***

Sjoerd de Witt is een Hardenbarger, die deur zien wark jaorenlaank in Midden-Nederlaand (Ellecom en Amersfoort) woond het. Sund een peer jaor woond hi'j in Haovelte. Sjoerd het de Kweekschoele in Emmen volgd, het nao de diensttied an de Vri'je Universiteit in Amsterdam studeerd en is daornao in de 'onderwiesbegeleiding' kommen. Hi'j is als lid van de 'Innovatiecommissie basisschool' nauw betrokken west bi'j de basisvorming, de saemenvoeging van kleuterschoelen en legere schoelen. As direkteur van de regionaole onderwiesbegeleidingsdienst Eemland, een grote gemienschoppelijke regeling van gemienten rond Amersfoort is hi'j mit pensioen gaon.

In zien jeugd gong hi'j in de vekaansies mit de kapitein van een sleepboot nogal es deur de Westhoek. Doe hi'j deur ziekte et in 1977 kalm an doen mos, kochten Sjoerd en zien vrouw Anneke 'uut nostalgie' een husien op 'e Driesprong an de Kuunder bi'j De Langelille. Doe de kien der et huus uut weren en et onderhoud van et husien lastig wodde hebben ze et in 1987 verkocht. De langst naor de Stellingwarven is altijd bleven en Sjoerd en Anneke bin d'r op 'e fiets en mit de boot vaeke te vienen. Sjoerd kent de weg d'r beter dan vule 'echte' Stellingwarvers. Et plak dat him wat dot is et Veneslusien, een plak dat niet vule Stellingwarvers weten te liggen.

Sjoerd de Witt:

Dit plak dot me wat

(deur Jannes Westerhof)

Et Veneslusien ligt in de Brandemeer tegen een oolde aarm van de Kuunder. Mar d'r is nog een plak dat Sjoerd wat dot en dat is de oolde Driewegsluus. Op een mooie zunnige meidag is hi'j morgens mit zien zielboot van Stienwiek naor de Driewegsluus gaon. Hi'j is deur de ni'je Driewegsluus, officieel de Linthorst Homansluus, gaon en ligt klaor om naor et Veneslusien te veren a'k d'r vroeg in de middag ankom. De oolde sluus wodt now en dan nog bruukt as et slim drok is, mar dat is et now zeker niet. Gien meenske te zien en et is d'r doodstille, al liggen d'r toch al hiel wat boten. Bi'j en in et paveljoen zitten wat meensken te eten. Veurig jaor stonnen d'r grote brichten in de Liwwarder over een 'Miljoenenplan voor bootjes Driewegsluis' en wodde d'r rept van de anleg van 'een passantenhaven, een bungalowpark met maximaal vijftig huisjes en een ecologische golfbaan'. Wiels ik daenk dat dat mar niet gebeuren moet, want mooier kan et toch niet wodden, zie ik op et grote planbod een pepiertien anplakt mit 'Aanleg haven Nijetrijne stilgelegd'. Daoronder staot dat de Ni'jtrieners bange binnen dat et ofgreven van et eilaantien, dat as waeterkering warkt, verzakkings en diekdeurbraoken tot gevolg hebben zal. De 'voorzieningrechter' het in november 2007 konstateerd dat de perveensie onzorgvuldig haandeld het deur daor gien onderzuuk naor te doen. En daoromme ligt de anleg stille. De bestuursrechter zol op 16 meie uutspraak doen.

Wiels ik dat bekieke het Sjoerd mi'j vunnen en lopen we om de oolde Driewegsluus en in de omkrieten. Sjoerd vertelt over de zoemers van zoe'n vieftig jaor leden dat hi'j as vekaansiehulpe mitgong op een sleepboot om bakken van Blankenvoort uut Hardenbarg naor Delfziel te brengen veur de bouw. Die bakken hadden gien roer en et was op 'e bochtige Lende een hiele toer om d'r mit te veren. Om deur de sluus te kommen was al hielemaol een keunststokkien. Dat het doe diepe indrok op him maekt en zok-zo-wat verget je je hiele leven niet meer. Daor komt bi'j dat Sjoerd as kiend al belangstelling had veur waeter en waeterwarken, deurdatsien vader bi'j Riekswaeterstaot

warkte. Hi'j had dan ok geern de opleiding weg- en waeterbouwkunde HTS volgd, mar daor vuulden de oolden niet veur omdat een ooldere breur die opleiding naor een jaor al verlaoten had. De belangstelling veur 'baggeren, broggen en sluzen' is altied bleven. Zoe'n prachtig waeterstaotswark as de oolde Driewegsluus dot him dan ok wat. We kiekien nog evenpies bi'j de oolde keersluus waor et fietsbroggien over ligt. 'An de bevestigingspunten veur de deuren kuj' zien dat et waeter van de Lende hoger ston as dat van de Helomavaort', zegt Sjoerd. Vanof et broggien hebben we et zicht op et eilaantien dat misschien een jachthaeven wodt. Misschien meer meensken, mar mooier wodt et gebied d'r niet van, konstateren we. Dan hijst Sjoerd et ziel van de Friendship en gaon we op pad naor de Kuunder langs de 'nieuw ontwikkelde natuur' die we niet mooier of beter vienen as de vroegere gröslanen.' 'Tussen 1950 en 1980 is et et laand drastisch veraanderd deur de ruilverkavelings,' markt Sjoerd op. In doodse stilte, alliend een koekoek die regen ankondigt is somstieden te heuren, veren we langs de meulen bi'j de Scheenesluus en dan deur de Ooldelaemsterbrogge naor de Kuunder. Die veren we naor rechts op en nog evenpies en dan zien we an de rechterkaante een anlegsteiger en van daoruut lopen we naor et plak dat Sjoerd al meer as vieftig jaor wat dot, et Veneslusien. Behalve now en dan wat voegelgeluden is et ok hier doodstille. Vieftig jaor leden was dit slusien echt een ontdekking veur Sjoerd. Dit appatte type sluus, niet meer as een ofsleuten stokkien vaort tussen twee deuren zonder stienen bekleding, mit een oolde vervallen roeiboort d'r naost midden in et verschraolde laand. Et dee him stark daenken an de Overiesselse Vecht waor zaanddunegies in de lanen laggen. Ok hier weren van die kleine verhogings. Wiels Sjoerd de blik over de sluus naor et wiede laand gaon lat zegt hi'j dat dit laand mit je op de loop gaot. 'In et Hollaans he'k wel esiene heuren zeggen dat et laand mit je in gesprek gaot. Ik vien dat aenliks geziever, mar toch... Et ontlokt je gedaachten waor

je anders nooit op kommen. Et ordent de chaos in je heufd,' konstateert Sjoerd nao een poos stilte. A'k et gedicht *Een plak om weg te gaon* van Johan Veenstra nuum over de oolde zeediek, waarin hi'j et het over dat eindeloze en bange maekende laand, zegt Sjoerd dat hi'j daor niks in herkent. Dit laand lokt him juist ieder keer weer en hi'j zocht et liever op as dat hi'j d'r wegblift. Ok vieftig jaor leden was dit laand krek zo ommeraeck stille as now,

mar doe leupen d'r nog een peer koenen op schraole grōslanen. Een bottien gefit wat infermaosie en daor dot uut blieken dat et slusien kerakteristiek is veur et gebied en dat et warschienlik nog de ienigste in zien soort is in Nederland. Et slusien is in 1997 wat opknapt. Toch is et hooltwark aorig antaast en liekt et sund de jaoren vieftig van de veurige ieuw niks

veraanderd te wezen. An de kaante bluuit een mooie vleurpolle, in et waeter van de slusiuu bluuien pompebloemen en boven et waeter daansen groepen moggen. Een plak om stille zitten te bliieven op zoe'n prachtige naomiddag, mar we moe'n jammer genoeg veerder. Sjoerds waeterstaotkundige belangstelling komt weer naor boven en hi'j markt op dat et waeter in et slusien veertig centimeter leger is as an de Kuunderkaante en evenpies veerder zicht hi'j dat et peil -50 is, wat betekent dat et waeter in de poolder omdebij een meter onder NAP staot. We veren weeromme tot de Helomavaort en gaon dan naor de Driesprong, waar Sjoerd en

Anneke tien jaor een hoolten husien had hebben. Ze hebben d'r prachtige herinnerings an, zoemers zielen in een klein roeibotien mit de vief kiender op Et Wiede, krek onder et broggien deur en winters schaetsen in de omkrieten. Bosschoppen deden ze in Wolvege en alle dōrpen hebben ze kennen leerd. Now dot et plak van et husien ze niks meer. Et is ofbreuken, vlakbij et plak staot now een grote loods en daor waar allemaol riet was is een grote

camping kommen. We dri'jen en Sjoerd zielt de jachthaeven in Echtenerbrogge nog even veurbij naor et Tjeukemeer, want et zol toch zunde wezen om mit disse knappe wiend niet even echt te zielen. le moet de kaansen ok benutten, vint Sjoerd, die naost et zielen en fietsen nog mit zovule

Driewegsluis.

aandere zaeken doende is en nog zovule wil. Een kursus Stellingwarfs komt hi'j dan ok niet an toe, want eerst wil hi'j een kursus Italiaans volgen. Et steurt him dat hi'j him in Italiē niet goed mit de tael redden kan. De Stellingwarven bin prachtig, mar in de meitied naor et zuden zol hi'j nog niet missen willen. En wiels de zonne nog altied schient en we weten dat et in Toscane onder een donkere locht miezerig regent veren we de jachthaeven in om een prachtige dag of te sluten. Een dag die begon mit een kuier in de Kaele Dunen. Hoe verschillend en mooi bin de laandschoppen van de Stellingwarven.

Beroemd wodden

Vandeweke he'k de grootste ontdekking daon, die een meenske in zien leven mitmaeken kan. Op een daelders plakken in de Stellingwarven wa'k hondsmuui daelestreken in een appeltiesgrune gröspolle. Et is zoe'n prachtige dag van de luiewievezoemer. Wat een weer, mar wat wøj' d'r loom van. De hiele dag veur de baos an 't wark en dan ok nog de bosschoppen haelen in die waarme winkels mit mar iene kassa los en een riegel waachtende meensken die aj' niet meer op twie hanen tellen konnen. Ik besleut om nog gauw even een slag deur de bos te maeken en even argens zitten te gaon. Dit plakken is ommes haost et parredies.

As dat al bestaot zal et hier een protte van weg hebben. Ik gao d'r even bij laankuut. Mit de hanen rol ik wat deur et grös. Dit is ontspannen. De ogen valen mi'j toe. Inienend wo'k weer helder. Mien hanen stoten op hadde dinkies. Wat mag dat wel wezen? Stienen? Nee, ok niet. Of toch. Ze bin had, grauw van kleur en wat roonfelig. Ik tikke de iene es tegen de ere. Et klinkt ok niet as een stien. Ik perbere nog even om ze tegen mekeer te batsen, gien spraankien vuur. Wat he'k toch in de hanen? Stront is et ok niet. Roeken dot et niet en et zicht d'r ok oold uut. Ik hebbe gien rust meer en lope op een draf weeromme naor de auto. Naor huus. Komputer an en googlelen. Ik moet weten wat dit is. Spannend. De spanning stiegt me al naor 't heufd. Een slim drokkend gevuul maekt et daor bovenin slim vol. Vrouw google het gien antwoord, mar ik blief heur tips intikken. Op een thuisbladziede van een netuurhistorikus blief ik kieken naor een tekening van mien voonst. In een verhael dat daorbi'j staot daenkt de geleerde dat de eier van de grote griepvoegel d'r zo uutzien hebben moeten. Ik vergeliek en jaowel, ik hebbe ze in de haand.

Twie eier ha'k docht. Van de grote griepvoegel. Ik hebbe ze in de Stellingwarven vunden. Ieder wet dat de grote griepvoegel daor zien verblief had. Wat doe 'k now? Ik sture een mailtien an de Stellingwarver kraante. Dit zal veur heur ok een opstikker wezen. Dit is ni'js. De volgende dag meld ik mi'j mar ziek. Mien heufd staot niet naor warken. Et is graotvol van de eier. Mien baos zal grif niks an me hebben vandaege.

Et ni'jsblad dot niks. Ik belle ze nog mar es weer. Och heden nee, mit hysterisch gedoe van een vrouw van middelbere leeftied doen ze niks. Ze raoden mi'j an en gao as de gesmeerde bliksem naor de aptheek. Daor hebben ze wel een pillegien veur vrouwluden in de overgaank. Veerder mos ik mar kalm an doen. Starkte weensken ze mi'j ok nog. Poerraozend bin 'k now. De Stellingwarf zeg ik op, dat wik ik jim. Ik belle mit de Telegraaf, Metro en Spits. Die zullen d'r wark van maeken. Ze bin al gauw bij de deure. Een fotograaf mit. Die schöt wel twintig plaeties van mien veurdeure mit mi'j middenveur. De hiele straote komt d'r op of. Ik kan kwaoliek meer in de kaemer kommen. De eier liggen op een paantien op de aanrecht. De kamera's flitsen verblienend. D'r wodt mi'j van alles vraogd en ik praot deur drie mikrefoons. Heremientied, dit is wat.

As ze weer vot binnen, he'k de buurt nog wel staon. Ik wil ze wel koffie geven, mar bin d'r even mit an. Buurvrouw Marg het et wel deur en zet de kanne onder de kraene. Dot de koffie in et apperaot en de boel kan angaon. Dan gaot de tillefoon rammelen. SBS 6 of ik t' aovend naor de studio kommen kan. De eier mitnemen. Een schoffien laeter RTL ok al. Ik zegge da'k al vraogd bin deur de konkereent. Even geduld, zeggen ze. Een kollega wil wat vraogen. 'Mit Albert Verlinde,'

heur ik. 'Kunt u astublieft nu naar ons toekomen en wilt u ons in Boulevard uw verhaal exclusief aan onze kijkers vertellen? U wordt er vorsteljik voor beloond.'

As de tillefoon weer rammelt pakt buurman Sjoerd die veur mi'j op. Ik kom eindelijk toe an een slok koffie. Sjoerd gebaort dat et Pauw en Witteman is. Hi'j lat et oons op de hintswieze weten. Wi'j lachen oons een boekzeerte. Netuurlik kuwwe om elf ure aovens wel bi'j heur terechte. Niks gien bezwaor. Ok daor geven ze grof geld veur et ni'js.

Buurman belt nog even weer mit SBS as zi'j veur vervoer zorgen kunnen. De limousine komt me haelen. Now de kleren nog an en dan rap vot. Vule tied om nao te daenken over wa'k antrekken moet he'k niet. Marg pakt de eier even in een schoemplestieken kappien dat ze altied over heur krulspelden dot. Kepot kun ze niet gaon. Ze bin al indreugd. As de limousine veur et huus staot tuut ik nog mit alle burenen. Ze bin mi'j haost vrunden wodden. Zo ziej' mar, aj' ze neudig hebben bin ze d'r.

In de studio wo'k ontvongen as de keuniginne. Ik laot weer wat foto's maeken van et netuurverschiensel, mar weigere alderhaande straoling waor ze de eier an blootstellen willen. De kamera's floepen an en ik kieke d'r recht in. Nikke nog wat extra en vertelle van et wonder. Ok bi'j Boulevard kiek ik weer recht in de laampen en dri'j mien veurdieligste kaante naor veuren. Wat is dit mooi wark. Bi'j Pauw en Witteman is et nog mooier. Die hebben meer gaasten. Ze hebben nog in zeuven haosten de menister van laandbouw vraogd en Ivo de Wijs. Diezelde het krek een boekien schreven over de netuur en wil him ok wel doende holen mit dit fenomeen. Hi'j zal him d'r wel drie pennen op leegschrieven, belooft hi'j. Ik doe mien best en praot ok mit heur mit. Een briede belangstelling is nooit weg.

Die naacht blief ik over in een hotel. De aandere dag kom ik mit de eier in de tasse mit de trein op huus an. Rust wodt mi'j niet gund. De burenen willen alles weten. Overal

wor ik uutneudigd. Ok de tillefoon het et drok. Jensen en Andries Knevel. Die laeste gao ik niet op in. Dat mannegien wil ik gien gedoente mit hebben. Bi'j him drupt et Woord d'r zomar vanof en wie zal zeggen da'k daor dan niet an vaaste kleve.

Mar dan kom et, PAUL. Echt waor Paul. Ik daenke da'k gek wodde. De grote meester Paul. Hoe bestaot et. Ik moet nog wel even waachten. De eerste twee veurstellings bin al vot, mar dan willen ze een hiele aovend geven an mien opdreugde eier van de grote griepvoegel uut de Stellingwarven. In alle rust daornao bel ik weer mit et weekblad De Stellingwarf, vertel heur wat veur sloegerds as ze binnen en meld dat ik pas weer heur blad in de busse hebben wil as ze et ni'js as hiete sop in huus brengen. Ik mag dan veur heur wel gelden as een vrouw mit opdreugde eier, mar die oolde dingen bin wel van et ni'jste ni'js. Dan trek ik de stekker d'r uut. Et oolde meenske het heur rust ok neudig.

De oorlog in de Stellingwarven - 66 -

We willen perberen om mit disse oflevering een aende te maeken an et verhael van vrouw Baas. Ze gaot nao de oorlog nog een hiele tied deur mit et maeken van antekenings en die passen niet hielemaole in et petroon van disse serie. Anslutend op de veurige oflevering gaot ze wieder mit te vertellen, dat Jan Bakker nog niet weerommekommen is uut Duutslaand en dat hi'j in et laest van de oorlog in een ziekenhuus lag in Stuttgart, vlakbi'j de Zwitserse greens en dat hi'j opneumen was mit hiele dikke voeten. (Warschienlik is Bakker een persoon west die destieds in Berkoop woonde. De V.) Ze schrift ok, dat hi'j dwongen was soldaot te wezen in dienst van de Duutsers. Die volzin is oons niet hielemaol dudelik, mar we laoten et mar zo. Van heur daegelikse leven vertelt ze, dat ze bericht kregen hadden om te kiezen welke kraante ze lezen wollen, want ze mochten doe mar iene kraante lezen. (Dit zal wel wezen omdat d'r weinig pepier was in de tied vlak nao de bevrijding, mar d'r is oons niks van bekend, De V.) 'Vrij' wat meensken drieven haandelties mit de Kannedezen en gaon mit eier naor heur toe en ruilen die veur tebak, sigaretten, suker of thee. Over de Duutsers heuren we gruwelijke verhaelen hoe ze de joden behandeld hebben. Wat hebben een hoop meensken toch leden onder dat regiem. As wrakken kommen sommigen weeromme. Honderden meensken bin gewoon an de hongerdood overleverd. Aanderen bin bi'j honderden verbrand. En dat allemaole deur meensken die naor ze zeden et beste mit oons veur hadden en die toch ok heur verstaand hadden. Et verduusteringsveurschrift is now opheven en ok de spertied is vervalen. (Tiedens de bezetting mochten sukerpesjenten boven de vuuffig van de Duutsers gien

insuline toediend kriegen en wie boven de zeuventig jaor was wodde alle doktershulpe onthullen. As d'r een kiend geboren wodde en et niet een stark kiend was dan mos dat neffens de schriefster doodmaekt wodden.) Dit stok tussen haokies is misschien in Duutslaand in die jaoren van toepassing west, mar hier in oons laand hebben wi'j daor nooit van heurd. (De V.) Gelokkig is dat allemaol oflopen.'

Vervolgens nuumt de schriefster een persoon bi'j naeme uut Berkoop die nao de bevrijding oppakt is, omdat hi'j an de Duutsers verraadden hebben zol waor een vrachtauto van de koperaosie votstopt zat. Die hadden ze inleveren moeten bi'j de Duutsers.

'Alle eigendommen van N.S.B.-ers wo'n in beslag neumen deur et riek en an liefhebbers verhuurt. Ok de perveensies in et westen van et laand bin now vrij' van de Duutsers, mar daor bin al hiel wat meensken ommekommen van de honger en nog hiel wat zullen et niet redden, omdat ze et eten niet meer verdregen kunnen. De Duutsers bin allemaole ontwaopend en kriegsgevangen maekt. Ze wo'n allemaole in dagmarsen via et noorden van et laand naor Duutslaand ofvoerd en dat is een hiele tippel. Een pat van de Duutsers blijft eerst nog in et westen van oons laand om daor heur eigen mienen op te rumen.

(Dit is juist wat de schriefster vertelt, en mit dat wark bin nog zeuven Duutsers verongelukt in die nao-oorlogse tied. De V.)

Now moet d'r nog mit Japan ofrekend wodden. We kriegen now al gauw wat meer eteri'je. Een hiele hoop steulen spul komt now uut Duutslaand weeromme. Ok een diel van de deur de Duutsers steulen karkeklokken bin weerommekommen. Van alles hebben ze van oons steulen en wat ze niet steulen hebben is deur heur vernield. Ok Japan het now

de waopens daelegegd. Hoe beestachtig de Duitsers ok tekeer gaon binnen, de Japaners hebben et zo meugelik nog vreseliker daon.'

Ze vertelt veerder dat d'r een gerocht gaot dat Hitler nog in leven wezen zol en dat hi'j nog een hiele groep getrouwen aachter him hadde: 'Wat komt daor nog veerder uut? Wo'n daor nog weer aanderen et slaachtoffer van? Et vliegvelde in Haovelte is now zowat opruumd. Et hiele laand het bevrijdingsfeesten viert en gien dörp of et het zien feest had. Nog altied is de zeune van Brouwer uut Berkoop niet uut Duutslaand weeromgekomen en d'r is ok nog niks van him heard.'

(Lammert Brouwer, geboren 1 oktober 1924 in Berkoop, is op 9 november 1944 overleden in Obhausen Duutslaand. Hi'j is in juli 1944 arresteerd en via kaamp Amersfoort kwam hi'j in Halle terechte bi'j de Leuna Werke. Hi'j ligt now in Berkoop begreven, vak P, rij 0, nr. 170. De V.)

'Jan Bakker is weer thuus, mar nog een hoop manluden bin te zuke. As dat allemoale mar goed komt! De meeste N.S.B.-ers uut disse omgeving zitten nog vaaste op een peer nao die weer op vri'je voeten binnen. Tegen een peer is de doodstraf eist, mar as dat vonnis deurgaot is niet zeker. As de rechters te laks binnen, wo'n de meensken ontevreden. Al et pepiergeld moet veur 26 september anleverd wodden, want nao die

daotem het et zien weerde verleuren. Iedere persoon krigt veur de eerste behoeften van et ni'je geld een briefien van tien gulden. Al et aandere geld wodt inneumen en ie moe'n antonen hoe aj' d'r ankommen binnen.

(Dit was om de inkomsten die in de zwatte haandel maekt weren te konterleren, De V.) 'Mit disse inkomsten pakt de belastingdienst ze wel. Want alles moet weer opbouwd wodden en dat zullen we mit mekeer wel betaalen moeten. Schulden wo'n op dit mement

niet betaeld, omdat de ontvanger et oolde geld niet meer hebben wil. Eerst moet et ni'je geld in omloop wezen. Zollen wi'j oons geld kwiet wezen, waar we toch hadde veur warkt hebben? We hebben nog overall gebrek an. We zullen et beste d'r mar van hopen. Brood hebben we now weer genoeg en et is van goeie kwaliteit. We kriegen weer wat goeie koffie en goeie ziepe, mar et is nog niet roem. Sjem, suker, peulvruchten, pudding en pietereulie is ok weer veurraadig. Of we et zaod

(rogge) toch nog leveren moeten, weten we nog niet. Mar toe mar, et wodt mit alles weer wat roemer gelukkig.

De manluden kun weer wat rokeri'je kriegen en klompen bin ok weer in de haandel. Gruunten en fruit bin nog hiel krap en o zo duur. De oolden van Lammert Brouwer hebben bericht uut Duutslaand kregen van et overliden van heur zeune. Ok Tjamme Schuitemaker is wegraekt deur zien verplichte tewarkstelling in Duutslaand.'

1941
Nieuwsblad van Eindhoven

**VOORTAAN
VET-EX
(zonder bon)**
VOOR VATENWASSCHEN

NU SPAART U ZEEP

Vet-Ex, het nieuwste product der Sunlight-fabrieken, is bezig de herten der Nederlandse huisvrouwen snel te veroveren. En dat is geen wonder! Want met Vet-Ex gaat het vatenwassen verbazend snel, aldoende een goedkoop. Het vet vliegt als het ware overal af. En de huisvrouwen sparen zeep door Vet-Ex te gebruiken, terwijl het vatenwassen vroeger heel wat zeep verslond. Voor het vatenwassen is Vet-Ex inde daad onontrefbaar. En zij zijn verrukt over Vet-Ex voor haar glaswerk en kristal! Niet alleen geeft Vet-Ex in een oogwenk een prachtig resultaat, maar bovendien kan Vet-Ex niets aantasten: geen metaal, geen glas- of houtwerk. Alles is veilig in de zachte Vet-Ex-oplossing, ook de handen van de huisvrouw. Dus zij bewaart haar zeep voor het linnengoed en neemt voor het vatenwassen uitsluitend Vet-Ex!

**GEEN ZEEP MEER VOOR DE VAAT
NEEM VET-EX THANS TE BAAT**

Een pak Vet-Ex is voldoende voor 25 keer vatenwassen

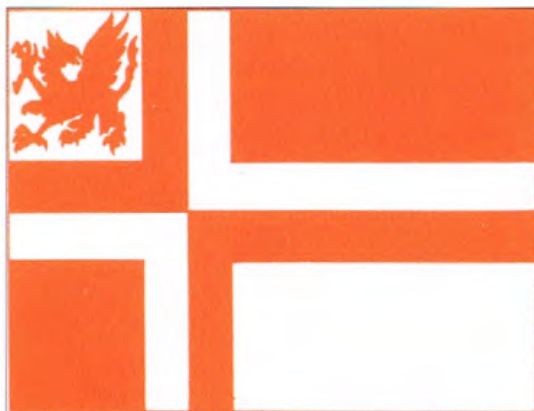
Een nieuw product der Sunlight Zee- Fabrieken

20ct
overal verkrijgbaar
ZONDER BDR

Vrouw Baas het hiel wat netities maekt over de distribusie en de krapte an alles. De fabrieken brochten artikels op de mark, die zonder bon te kriegen weren in de winkel, zoas Vet-Ex in 1941.

(Tjamme Schuitemaker, geboren 25 juli 1923, kwam mit tbc weeromme uut Duutslaand en is wegraekt op 5 juli 1945. Ok hi'j ligt in Berkoop begreven, De V.)

'We meugen now vri'j slaachten en hoeven van et spek en vleis niks in te leveren. Van oons zaad (rogge en haever) hoeven we ok niks of te staon. Kleren bin nog hiel krap. Om de zovule tied wo'n d'r 20 textielpunten anwezen, mar dat is vusen te min veur een stok kleraosie. De zwatte haandel is nog lange niet uutroeid en de haandel veur grof geld in bonnen ok niet. De arbeiders verdienen now ongeveer vuufftig gulden in de weke en dat is in disse dure tied einliks te weinig. Wol meugen we nog vri'j spinnen, mar et mag niet verkocht wodden. Mar om bi'j de boer wolle los te kriegen is een hiele toer, ok al bied ie 12 gulden de kilo. De zwatte braand is now wat roemer. D'r wodt in oons laand al weer een betien mit de opbouw begonnen, mar bouwmaterialen bin nog hiel krap. We lezen in de kraante dat d'r tegen N.S.B.-ers doodvonnissen uitspreuken binnen, mar as ze ok uitvoerd wodden is twiefelachtig. De grote heren bieten mekeer niet. De schuldigen, en dan veural de kopstokken, kriegen lang gien straf genoeg nao de misdaoden die ze tegen et meensdom begaon hebben. Et lichem van de Kannedees die op 12 april 1945 in Hooltpae sneuveld is en bi'j Heida op et hiem begreven is, is now weer opgreven en herbegreven op et ereveld in Holten.' Hier bin we op et punt ankommen dat vrouw Baas-Van der Weide veerder gaat mit de beschouwing van de nao-oorlogse jaoren in Berkoop en die laoten we mar vervalen. We bin daarom an et aende van et verhael van een peer had warkende meensken die mit weinig middels vuuf beroerde oorlogsjaoren op een klein boerespullegien et heufd boven waeter hullen.

Vlagge van West-Stellingwarf.

Vlagge van Oost-Stellingwarf.

Vlaggen Oost- en West-Stellingwarf bijkotten weer te koop

Al sund een posien bin de vlaggen van Oost- en West-Stellingwarf hielemaole uutverkocht. Mit riegelmaat is d'r toch vraoge naor, daaromme bin ze vanof 1 juli weer te koop bi'j de Stellingwarver Schrieversronte.

Op de vlaggen (zie ofbelings) is een griffioen te zien. Ok op de gemientewaopens is datzelde faobeldier ofbeeld. Op zegels van Stellingwarf ziej' van 1350 of al een beest dat misschien diezelde griffioen is.

De vlagge van West-Stellingwarf (rood-wit) kost € 27,50, die van Oost-Stellingwarf (rood-wit mit zwat) kost € 29,50.

Boek *De geschiedenis van de diergeneeskunde in Ooststellingwarf* verschenen

Op zaoterdagmiddag 17 meie verscheen in et diere-artsecentrum in Oosterwoolde et boek *De geschiedenis van de diergeneeskunde in Ooststellingwarf*. Et boek is in eigen beheer uitgeven deur de beide auteurs Thom Adamse (Haulerwiek) en Harm Eggink (Oosterwoolde) in saemenwarking mit de Stellingwarver Schrieversronte. Beide auteurs weren van 1957 tot 1993 as diere-arts warkzem in de gemiente Oost-Stellingwarf. Zoe'n drie jaor leden bin de oold-kollega's Adamse en Eggink begonnen mit onderzuuk te doen naor de geschiedenis van de diergeneeskunde in Oost-Stellingwarf om die vervolgens vaaste te leggen in boekvorm. Et idee was dat eers misschien een hieleboel wensweerdigheden op dit terrein verleuren gaon konnen.

Et ni'je boek is vule meer wodden as een historisch overzicht zoas in eerste instansie misschien et doel was. De auteurs hebben veur een slim lezensweerdig en toegankelijk verhael zorgd dat veur iederiene die in de historie van Stellingwarf interesseerd is, biezunder de muute weerd is om te lezen. Behalven dat de historie dudelik en helder weergeven is, wodt die hier en daar ok nog onderbreuken mit mooie anekdotes uut de praktijk. Daornaost bin in et boek hiel wat aorige foto's opneumen en ofbelings van bi'jglieks kalverschetspepiere en bosschoppebriefies.

De geschiedenis van de diergeneeskunde in Ooststellingwarf telt 136 bladzieden en kost € 12,50. Et is van woensdag 21 meie of te koop bij de Schrieversronte in Berkoop en de weke daarop ok bi'j de Stellingwarver boekhandels.

OPROEP ni'je winterverhaelen

Et doel is om dit jaor veur de twiede keer Stellingwarver veurleesdaegen te organiseren in alle verpleeghuzen en zorginstellings in hiel Stellingwarf. Veurig jaor december gebeurde dat veur et eerst en et initiatief wodde ommeraek wardeerd. In een peer zorginstellings wodt now alderdeegst nog de hieltied mit riegelmaot deur een peer van de vri'jwilligers van doe veurlezen. Een reden veur de organisaosie (de Stellingwarver biebeltheken en de Stellingwarver Schrieversronte) om dit jaor op maendag 29 en deensdag 30 december opni'j twee veurleesdaegen te holen. Et achterliggende idee van de daegen is om juist in de donkere tied van et jaor een plezierig extragien te verzorgen veur de vaeks ooldere, of zieke, en pattietoeren ok wat ienzeme bewoners van de tehuzen.

Veurig jaor wodde van teveuren een riegel verhaelen uutzocht en verzaemeld in een bundel. Die bundel wodde nao et veurlezen aachterlaoten in et tehuus waar veurlezen was, zodat d'r nog es weer gebruik van maekt wodden kan. Ok veur dit jaor is dat de bedoeling. Van liekewel verschillende veurlezers van veurig jaor wodde naoderhaand dudelik dat de verscheidenhied an verhaelen om uut veur te lezen wel wat groter kon. Daoromme now al disse oproep in *De Ovend* an iederiene die d'r aorigheid an het en schrief in et Stellingwarfs. Zollen jim de kommende, vast mooie en waarme zommertied, es naodaenken willen over dit verzuuk en schrief een aorig verhael veur de veurleesaktie in december? En wie wet wodt et now en dan zo bruuierig en brodsig waarm, dat alliend et schrieven over winterse zaeken veur een noflik stokkien verkoeling zorgt!

De organisaosie zol ni'je verhaelen graeg uterlik maendag 13 oktober binnen hebben willen op et kantoor van de Schrieversronte.

(Willinge Prinsstraote 10, 8421 PE Berkoop/Oldeberkoop, info@stellingwarfs.nl)

Kotleden schreef Dagmar Oosterhof (11 jaor) uut Steggerde een verhael over pesten op schoele. Wij kregen dat verhael in hanen en vunnen et zó aorig dat we Dagmar vraogd hebben as we et in de kienderrebriek van De Ovend plaetsen mochten. Dat vun ze goed en we hopen vanzels dat Dagmar nog es weer zoe'n mooi verhael veur oons schrieven wil!

Dagmar Oosterhof

Pestkoppen en een schat...

Hoj, ik bin Mara.

Ik bin 11 jaor en zit in groep 7.

Laest is d'r iets reers gebeurd...

Ik zal et jim vertellen:

Doe ik mien hond Monay an et uitlaoten was, vun ik wat in de bossies. Wat hiel reers. Een grote koffer mit een protte geld d'r in. Ik wus zeker dat et geld steulen was. De ere dag, doe ik op schoele kwam, hebbe ik et mitien an mien beste vrundinne Lyanne verteld. Eerst keek ze al wat twifelend, mar doe ze mien gezicht zag, geleufde ze mi'j. Doe gong de belle, de hiele klasse leup rustig naor binnen. Ik wol nog tegen Lyanne zeggen dat zi'j et niet deurvertellen moch, mar et was al te laete. Al gauw wusten Suzanne, Peter en Nicole et verhael ok. Ze keken mi'j an en begonnen hadde te lachen. Vanzels vertelden zi'j et ok deur. Now wet de hiele klasse wat d'r an de haand is!

'Mara, Lyanne is d'r!' ropt Lola, Mara's moeder.

Mara daenkt nao. Zol ze Lyanne now wel zien willen? Ja, toch mar. 'Ik bin boven!' ropt Mara weeromme.

Ze heurt dat Lyanne de trappe op komt. Vlogge verstoppt ze heur dagboek onder heur kussen.

'Hey Mara, hoe is 't?' vragt Lyanne op stoere toon.

'O, gaot wel,' antwoordt Mara en gooit de deure dichte.

'Wat gaoj' now mit et geld doen?' vragt Lyanne.

'Ik wete et niet...' Mara gaot op heur bedde zitten. Dan begint ze: 'Waeromme hej' et deurverteld?'

Even is et stille, dan kikt Lyanne heur vraogend an.

'Now, jow weten wel, over dat geld, jow hebben et an de hiele klasse deurverteld!'

'Mar dat hebbe ik hielemaol niet daon!' zegt Lyanne.
'Nee, dat niet. Mar de hiele klasse wet et now wel!' Mara kikt kwaod naor Lyanne.
'Sorry, ik wust niet dat et zo uut de haand lopen zol,' zegt Lyanne.
'Ehm... Now goed dan,' beslöt Mara. 'Ze bin et morgen vast wel weer vergeten!'
'Vast wel, mar now moet ik naor huus. Doei,' zegt Lyanne.
'Okee, doei en tot morgen!' zegt Mara.

18-03-07

Lief Dagboek

Vandaag gong alles mis!!!

Lyanne, mien beste vrundinne, het mien grootste geheim deurvverteld!!!

De hiele klasse kon et lachen niet inholen.

Alderdeegst de meester daenkt dat ik gek bin!!!

Ik hebbe gien nocht om morgen naor schoele te gaon...

Mar now gao ik eerst slaopen...

Groeten, Mara

De ere dag, as Mara op schoele komt, kommen Suzanne en Peter naor Mara toe. 'Hey Mara, hoe is 't mit et geld?' vragt Peter op een spottend toontien. Ze waachten niet op een antwoord, mar lopen lachende vot.

Mara gaot rustig op een baankien zitten. Vot-en-daolik komt d'r een groepien kiender an.

'Hey, truttebolle. Jow holen et geld toch niet zels? Dat mag niet, heur!' ropt ien van de kiender.

'Bemuui je d'r niet mit!' ropt Mara kwaod.

'Och, gaot oons varkentien ok nog eigenwies doen?' zegt etzelde kiend. Et kiend stapt naor veuren en gefit Mara een flinke mep.

As de belle gaot lopt elkeniene haostig naor binnen. Behalven Mara.

Ze zocht naor Lyanne, mar die is nargens te bekennen.

Mara lopt naor binnen. In de pauze gaot et 'vrolik' veerder.

'Hey tuthola, wat kiek ie stom!' ropt Peter spottend.

As de pauze veurbi'j is gaot elkeniene rustig zitten.

D'r wo'n briefies rondgeven, zicht Mara.

Elke keer as een kind et briefien lest, kikt diegene Mara spottend an.

19-03-07

Lief Dagboek

Een argere dag kan niet!!!

Niet iene geleuft mi'j, aliend Lyanne. Mar Lyanne was vandaag niet op schoele. Ik daenke dat zi'j ziek is.

Morgen bin ik schoeleziek (daenk ik).

Elkeniene pest mi'j en in de pauze zit ik hielemaol aliend!!!

As ik morgen toch naor schoele gao, neme ik een leesboek mit.

Hebbe ik temeensen wat te doen!!!

Ik bin slim mu.
Xxx Mara

'Mara! Wakker wodden! Over een half ure gaot jow schoele in!' Lola staot boven an de trappe. Langzem komt Mara van bedde. Ze het gien nocht om naor schoele toe te gaon. Langzem et ze heur brood op, dot heur kleren an en poetst heur tanen. Et is mooi weer. Mara gaot mit de fiets naor schoele. Ze het gym, daor het ze tetaol gien nocht an! As zij op schoele komt, haelt ze opgelocht aosem. Lyanne is d'r. Ze zet heur fiets in de stalling, en loopt naor Lyanne toe. 'Hey Mara, hoe is 't?' ropt Lyanne fleurig. 'Kan beter!' Mara kikt somber. 'Ze pesten mi'j hieltied! En ze schelden mi'j uut.' 'Hej' et an jow mem verteld?' vragt Lyanne. 'Nee, ik durve niet...,' zegt Mara. 'O, jow moe'n et zels weten. Mar mag ik die koffer es zien?' vragt Lyanne. 'Ja heur, is goed. Kommen jow nao schoele naor de bos?' vragt Mara. 'Okee, spannend,' zegt Lyanne. 'Hey, smerig zwientien, hoe is 't?' vragt ien van de jonge van heur klasse. Mara reageert niet, mar Lyanne al. 'Hool jow bek toch!' snauwt Lyanne tegen de jonge die dat zee. 'Wat woj' now, trutte!' snauwt de jonge weeromme. 'Niks, laot mien vrundinne alliend wel mit rust!' brult Lyanne. 'Now, now, jow durven al! Ik zie jow morgen wel weer!!!' En de jongen lopen vot. 'Zo, dat is ok weer oplost!' lacht Lyanne fleurig. Mar eins is Lyanne niet zo bliede.

In de pauze gaot niet iene naor Mara toe. Mara is best bliede. Ze hoopt op een pauze zonder ruzie. Mar nee heur, weer niet! Vot kommen de jongen weeromme, mar dit keer mit meer. Ok groep-achters, zicht Mara. 'Aha, daor hewwe die eigenwieze trutte weer!' De jonge gebaort naor een peer kammeraden. Vot-en-daolik kommen die in beweging en pakken ze Lyanne. Ze sleuren Lyanne mit en smieten heur dan op 'e grond daele. De jonge pakt Mara's boek of en scheurt de bladzieden d'r stok voor stok uut. De meester komt mitien naor buten. 'How, hool daormit op!' ropt de meester van een ofstaand. Mitien draeven de jongen vot.

Nao schoeletied gaon Mara en Lyanne naor de bos, waor Mara de koffer zien laoten zal. 'Ik hope dat de koffer d'r nog ligt,' zegt Mara vol verwaachting. En ja heur, hi'j ligt d'r nog! 'Wauw, zit d'r echt geld in?' vragt Lyanne. 'Lessend nog al. Even kieken,' zegt Mara. As de meiden zien dat de koffer d'r nog ligt, besluten ze om niet naor de pelisie te gaon, mar et mar zo te laoten. Die aovend blift Lyanne bi'j Mara eten. Nao et eten gaon ze naor boven, ze nemen de tillefoon mit. Lola wet niet wat ze van plan binnen, mar de meiden mar al te goed!

20-03-07
Lief Dagboek

Vandaag was et niet echt een mooie dag, mar ok weer wel...

Op schoele net as eers: pesteri'je.

Ien van de jongen het mien boek verscheurd. Mien mem was raozend. Lyanne en ik ok, dus hewwe een plan bedocht:

Wij belden him op en deden krek asof wij een geest weren en him haelen kommen zollen.

Hi'j was echt bange en gooide de hoorn op 'e haake.

Wij vette lol! Mar mien men ston in de deureupening te kieken en wij hadden niks in de gaten!

Ze vun et niet slim, as wij mar niks op schoele zeggen zollen, want dan konnen wij wel es perblemen kriegen.

Xxx Mara (now hieeeeeel bliede!!!)

De ere dag was et hiel rustig op schoele.

Now ja, veur Mara dan!

De jonge die Mara altied zo pestte het zien verhael an de hiele klasse verteld. Vanzels geleuft niet iene him en lachen ze him uut.

Ze vergeten allemaole dat van Mara en pakken now een ni'j slaachtoffer: de jonge.

Die middag besluten Lyanne en Mara om nog es naor de koffer kieken te gaon. As zi'j de koffer eupendoen, heuren ze stemmen van achter heur.

'Oh nee. Vlogge, wegwezen,' fluustert Mara.

Ze duken rap een bossien in.

D'r kommen twie manluden andraeven. Ze haelen de beide maegies uut de bossies teverschien.

'Zo, zo, de baankovervallers!' raost ien van de mannen. 'Kom mar mit naor et buro.'

Ze doen de maegies haandboeien omme en douwen ze in een pelisiebussien.

'Mar wi'j hebben hielemaal niks daon! Warkelik niet!' zegt Mara, as ze op et pelisieburo te-gonover de twie manluden zitten.

'Nee? Waoromme hadden jim dit dan bi'j jim?' vragt de iene agent.

Hi'j hoolt de geldkoffer omhogens.

Mara vertelt hoe ze die vunnen hadde.

'Oh. Dus jim hebben dit warkelik niet steulen?' vragt dezelde agent.

'Nee, warkelik niet!' raozen Mara en Lyanne toegelieke.

'Mar wie dan wel?' vragt de ere agent.

'Dat weet ik niet,' antwoordt Mara.

De agenten geleuven wel dat disse beide maegies et geld niet steulen hebben.

'Now goed. Wij zullen dit veerder uutzuken. Gaon jim mar gauw naor huus,' beslöt de agent.

Twie weken laeter heurt Mara op et journaal, dat de echte baankovervallers pakt bin. Diezelde aovend staot de agent bi'j heur veur de deure. Mara krigt een beloning, omreden ze deur et vienen van de geldkoffer mithulpen het bi'j de oplossing van de baankoverval.

De ere dag is Mara al wéer et middelpunt van de belangstelling op et schoeleplein.

Mar now is et niet om heur te pesten!

In tegendiel!

Ni'je kursus Stellingwarfs en ni'je 'opfriskursus'

Kursus Stellingwarfs veur beginners

In et naojaor begint d'r in et gebouw van de Schrieversronte weer een kursus Stellingwarfs veur beginners. De kursus bestaot uut tien lesaovens van elk twee uren, een ofslutend examen en d'r is in et veurjaor van 2009 nog een prachtige exkursie argens in een Stellingwarfs netuurgebied.

In disse beginnerskursus is d'r veul ommedaenken veur et schrieven in et Stellingwarfs. D'r wodt gebruik maekt van de Nederlaanstaelige bundel *Hoe schrijf je 't Stellingwerfs* van dr. Henk Bloemhoff. D'r is daornaost ok veul ommedaenken veur et wark van Stellingwarver schrievers, zoas de bekende Johan Veenstra, mar ok van dat van ooldere schrievers, zoas H.J. Bergveld, iene van de eerste schrievers in et Stellingwarfs. Veerder kom ie ok in de kunde mit de geschiedenis van Stellingwarf en is d'r andacht veur de biezondere ligging van de streek.

De kursusleiding bestaot uut Grietje Bosma, Henk Bloemhoff, Pieter Jonker en Geert Lantinga. Et leerplan en et examen staon onder toezicht van et Nedersaksisch Instituut van de Rieks Universiteit van Grunningen.

De laeste jaoren was de kursus altied op de donderdagaovend. D'r het nogal es vraoge west naor de meugelikhied om de kursus es op een aandere aovend an te bieden. Daoromme zollen we van de meensken die heur opgeven veur de kursus graeg weten willen wat as ze et liefste willen: op 'e maendagaovend, wekeliks van of maendag 17 november zes keer in 2008 en vier keer in 2009, of op 'e donderdagaovend wekeliks van of donderdag 13 november zes keer in 2008, vier keer in 2009. De examendag is in beide gevallen op zaoterdag 14 feberwaori 2009.

Meensken die interesse hebben veur de kursus kun et beste even bellen mit et kantoor van de Schrieversronte: 0516-451108, of mailen naor info@stellingwarfs.nl.

Opfriskursus

Van oold-kursisten van de kursus *Stellingwarfs veur beginners* komt nogal es et verzuuk veur een vervolg op die kursus. Et plan is now om van 't haast veur die meensken een soort van 'opfriskursus' te hollen, die bestaon zal uut drie lesaovens van de hieltied twee uren. De kursusaovens bin op donderdag 16 en 30 oktober en op donderdag 6 november. De opfriskursus wodt geven deur dr. Henk Bloemhoff. Je opgeven kan tillefonisch naor et kantoor van de Schrieversronte: 0516-451108, of via et mailadres info@stellingwarfs.nl.

Veurleesaktie Tomke

Veur et eerst dot de Schrieversronte in juni mit an de Tomke-veurleesaktie. In et Frieslaand gebeurt dat al sund jaor en dag en dat is elke keer weer een geweldig gebeuren. In de eerste weke van juni zwaarmt een grote groep veurlezers uut over de hiele perveensie om in veerweg de meerste ukkespeulplakken veur te lezen uut et dan krek verschenen Tomke-boekien. In de Stellingwarven verschient dit jaor et Tomke-boekien veur de dadde keer. Alle ukken in Stellingwarf kriegen et fleurige boekien ommenocht uutdiel. De eerste keer wodde dat financiesel meugelik maekt deur Kring van Bercoop, de twiede en dadde keer financierde de Schrieversronte de oplaoge van 2000 stoks zels. Sund et veurjaor zorgt de gemiente Oost-Stellingwarf d'r trouwens veur dat Stellingwarver Tomke ok in et zonuunde taeltassien komt. Dat taeltassien wodt deur de gemiente an elk gezin door een poppien geboren wodt uutdiel.

Om an de Tomke-veurleesaktie mit te doen komt vanzels hiel wat kieken. D'r moet kontakt zocht wodden mit alle ukkespeulplakken om te zien as d'r belangstelling veur is. Daor-

nao moe'n d'r veurlezers veur de dielnemers zocht wodden die de gaove hebben om an ukken veur te lezen. Veur de hiele koördinaosie van de veurleesaktie is Annie Dedden van Blesdieke bereid vunnen om de zaeke in goeie baenen te leiden. Mit hiel vule enthousiasme is Annie an de klus begonnen en die klus is heur meraokels best ofgaon. Mar liefst 8 van de 15 ukkespeulplakken doen mit, en

Sjoukje Oosterloo zorgde ok dit jaor weer veur de vertaeling van Tomke.

dat is veur een eerste keer biezonder goed. Elf veurlezers bin in de tied dat disse Ovend klaormaekt wodt naor de ukkespeulplakken toe. In *De Ovend* van augustus kommen we vanzels nog even op disse mooie aktie weeromme.

Mit: Ex-Aequo, Full Metal Jacket, Koala, Lost Minded, Non-Sense, Page Avenue, Parka, Roadhawks en Solid

Zaoterdag 14 juni: Stellingwarfpop 2008!

Op zaoterdag 14 juni wodt veur de twiede keer et popfestival Stellingwarfpop holen. Et festival, dat orgeniseerd wodt deur de Stellingwarver Schrieversronte, zal ok dit keer holen wodden op et gezellige Pastorieplein in Wolvege. Et doel van et festival is in 't eerste plak om mit naeme jonge bands en muzikaanten an te vieteren om in heur meziek meer gebruik te maeken van de eigen streektael et Stellingwarfs. An et mitdoen van et festival is daarom een priis verbunnen, de eerste priis bestaot uut een geldbedrag van € 300,00, de twiede priis levert € 200,00 op en de derde € 100,00. Daornaost wodt d'r van alle deelnemende bands an et festival (negen in tetaol) ien Stellingwarfstaelig nummer op een CD zet. Die CD zal an et begin van et festival prissenteed wodden. Veur de opnaemen van de negen lieties zorgt Cees Pols van studio Case I/O in Tuk.

De negen bands

De negen bands die dit keer an Stellingwarfpop mitdoen speulen allemaole minstens ien Stellingwarfstaelig nummer. Dat nummer, dat in anmarking komt veur iene van de priezen, moet liekewel origineel wezen, et mag dus niet om een cover of vertaeling gaon. Daornaost mag de band in heur optreden, dat een goed half ure duren gaot, niet meer as twee covers naor veuren brengen. De Stellingwarver Schrieversronte is biezunder inneumen mit et feit dat een peer bands angeven hebben alliend (ni'je) Stellingwarver nummers naor veuren brengen te willen. De bands die 14 juni an et festival mitdoen gaon, bin: Ex Aequo, Full Metal Jacket, Koala, Lost Minded, Non-Sense, Page Avenue, Parka, Roadhawks en Solid.

Jelle B, Gien Gok, Kouwe Makkers

Et festival dat om kwat veur viere middags begint, wodt eupend mit een optreden van de winnende band van veurig jaor Gien Gok. Gien Gok, ok bekend as No Gamble, zal tiedens heur optreden veural Stellingwarver nummers uren laoten. Mit Gien Gok gaot et trouwens hiel goed, want op 17 meie wodde de band mit een ni'j Stellingwarfs nummer vierde in de finale van et Friese festival Liet.

Stellingwarfpop het daornaost ok zorgd veur een swingende ofsluter van et festival en dat is de bekende fermaosie Kouwe Makkers. Et festival duurt tot ien ure naachs.

Een schot in de roze was veurig jaor de prissentaoosie van et festival deur Jelle B. Reden veur de organisaosie om him veur 14 juni opni'j te vraogen. Jelle B zal behalven de prissentaoosie ok zels een optreden verzorgen tiedens et juryberaad laete op de avend.

De jury die beoordien zal wie uiteindelik mit de priezen strieken gaon, bestaot dit keer uut vuuf personen. Van de jury van verleden jaor doen mit Neerlandikus en meziekiefhebber Peter Riksma (van vroeger van Wolvege) en de Stellingwarver dichter/muzikant Jan Oosterhof (Steggerde). Daornaost bin jazz-muzikant Klaas Osinga (Makkinge), Piet Tjassing (bassist Shady Lane, Makkinge) en Robert van Dam (bassist Believeisadoubt, Grunningen) bereid vunnen om an et jurywark mit te doen.

HOF & VAN ZWOL ACCOUNTANTS

**Veur jow jaorrekenings en
aandere financiële zaaken!**

*Wi'j bin een leegdrumpelig kantoor
mit zoe'n 20 mitwarkers.*

*Jow kun bi'j oons terechte veur et saemenstellen,
beoordielen en konterleren van jaorrekenings,
administratieve- en fiskale diensten en
advisering op fisikaal en ekenomisch gebied.
As jow de leegdrumpelighied van oons naogaon
willen: dat kan, jow moe'n dan even bellen
mit Jelle Hof of Richard Schokker.*

Van der Sandeplein 6

9471 RX Wolvege

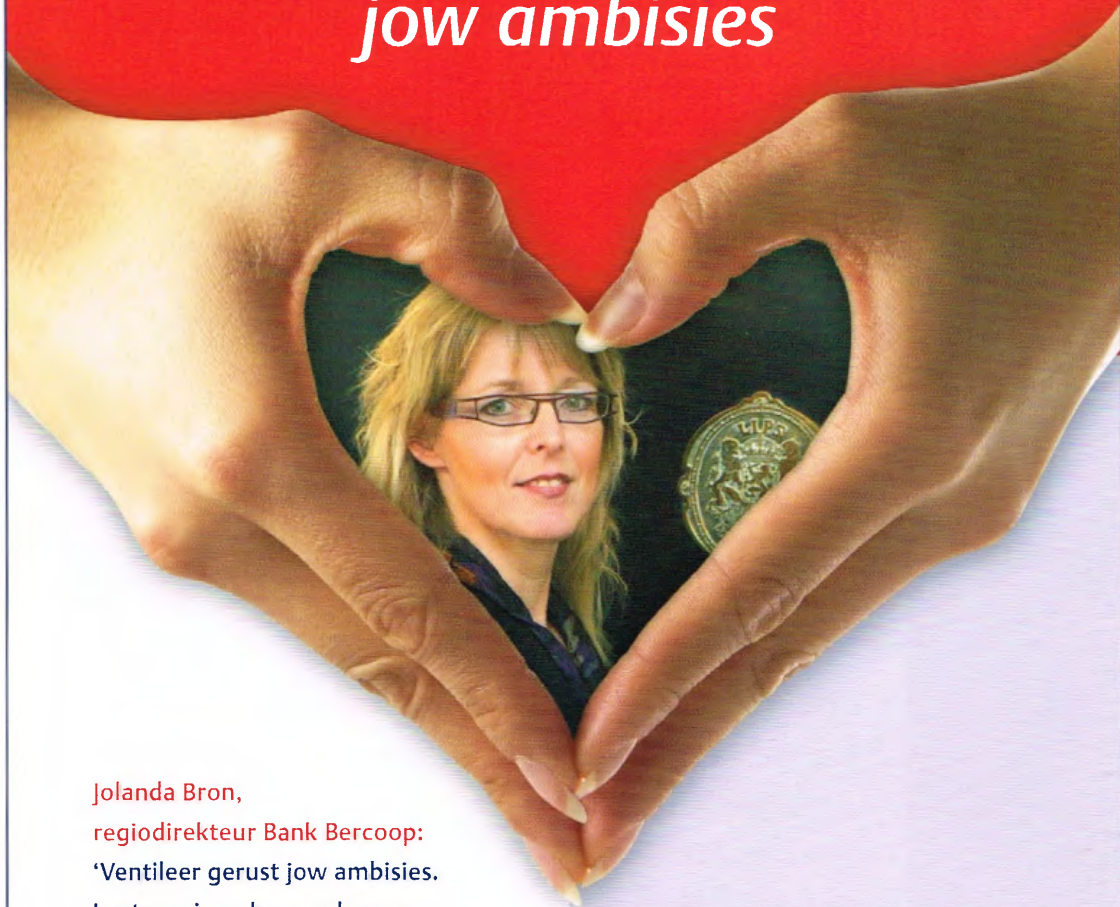
Till. 0561 - 616715

Fax 0561 - 613976

E-mail: info@hofvanzwol.nl

Wi'j hebben *hatte* veur jow ambisies

Jolanda Bron,
regiodirekteur Bank Bercoop:
'Ventileer gerust jow ambisies.
Laot van jow dromen heuren.
Want uitspreuken gedaachten kun
leiden tot de meest suksesvolle
'scheppings'. Wi'j staon eupen veur
jow plannen en daenken graeg
mit jow mit.

Wi'j nugen jow
van **hatte** om in de kunde
te kommen mit de
verni'jde Bank Bercoop.
De baank mit een eigentieds
produktenpakket en een
vleugien nostalgie.

Bank Bercoop is een handelsnaam van Friesland Bank N.V.

www.bercoop.nl